A°. 1859. N°. 226.

Opregte *Maandagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 26 September.

[*Bij N°. 226 dezer Courant behoort een Vervolg.*]

PARIJS, 22 September.

De militaire administratie heeft naar Cherbourg, St. Malo en andere punten, bestemd voor de kust-verdediging, de ijzeren platen gezonden, op welke de draaijende stukken geschut zullen moeten worden gesteld. Deze nieuwe platen zijn grooter dan die, welke tot dus ver zijn gebruikt op de spoorwegen tot het wijzigen der rigting van de locomotieven en de wagens. Even als deze bestaan zij uit verscheidene in elkander sluitende stukken. Met behulp van deze platen zal een kanon onverwijld, naar het goedvinden van den persoon met de rigting belast, naar alle zijden kunnen worden bewogen.

— Men verzekert, dat de Keizer, na Bordeaux te hebben verlaten, zich aan boord van het stoomjagt *l'Aigle* naar Nantes zal begeven. Z. M. zal op het eiland Aix bij de kust van het departement der Beneden-Charente, het huis bezoeken, 't welk *Napoleon I* heeft bewoond in het jaar 1815 eenige dagen voor dat hij zich aan de Engelschen overgaf.

— In het dagblad *l'Opinion Nationale* leest men eene mededeeling van den minister van Binnenlandsche Zaken, in antwoord op een artikel van den heer *Guéroult*, getiteld: „het Keizerrijk en de drukpers." In die mededeeling wordt de aandacht gevestigd op de gewigtige verantwoordelijkheid des ministers, die regtstreeks betrokken is in alles, wat in verband staat met de toepassing van het besluit van 17 Februarij 1852, en alzoo met de zorgen voor de belangen van de drukpers, van de bijzondere personen en van het gouvernement.

— In het *Journal des Débats* wordt de aandacht gevestigd op eene verklaring, voorkomende in het te Petersburg uitkomende officiële russische dagblad, en welke inhoudt, dat Europa gerust kan zijn, wat betreft de vrijheid van drukpers in Rusland; — dat de dagbladen, wel is waar, aan de censuur onderworpen zijn, maar die censuur zoo verligt en onschadelijk is, dat zij geen bezwaar kan opleveren. In eene heden ontvangene correspondentie uit de genoemde hoofdstad komt voor, dat het dagblad *de Invalide*, 't welk in de laatste dagen nogal sterke betoogen heeft geleverd, geene hoofd-artikelen meer bevat. Naar luid van die correspondentie, heeft de Regering dat blad tot matiging meenen te moeten stemmen, opdat men in het buitenland niet zou denken, dat zij zich vereenigde met de in dat orgaan opgenomene vijandige betoogen, betreffende bevriende mogendheden. Voor 't overige heeft *de Invalide* zelf medegedeeld, dat het voortaan geene hoofdartikelen meer zal geven, ten gevolge van omstandigheden, onafhankelijk van den wil der redactie.

In de *Débats* wordt aangemerkt, dat, vermits de vrijheid van drukpers niet bij de wet is geregeld geworden, de russische Regering wel verpligt is geweest, om te handelen, in strijd met hare vroegere verklaring. Het was te verwachten, dat men in het buitenland een zeker gewigt zou hechten aan de verklaringen van een onafhankelijk dagblad, en men de russische Regering verantwoordelijk zou stellen, om dat zij, het middel der censuur bij de hand hebbende, een zoodanig orgaan vrijelijk voor zijne staatkundige beginselen en denkbeelden liet uitkomen.

— In het Maroccaansche schijnt de binnenlandsche rust inderdaad ernstig te zijn verstoord geworden. De nieuwe Keizer *Sidi-Muley-Mohammed* is den 10den September te Fez aangekomen aan het hoofd van eene aanzienlijke legermagt, en is aldaar als wettige troons-opvolger kerkelijk bevestigd. Den volgenden dag was hij opgetrokken tot het bestrijden van een lid zijner familie, die, aan het hoofd van een talrijken aanhang, zich van het gezag trachtte meester te maken, nadat hij de stad Fez zou hebben bemagtigd. Den 12den had een bloedig gevecht plaats gehad, in 't welk de Keizer de bovenhand had behouden.

Men is steeds ernstig bevreesd, dat de woelingen in het Maroccaansche, die in den regel gepaard gaan met het ontwaken der godsdienstige hartstogten bij de geestdrijvende Muzelmannen, aanleiding zullen geven tot meer of minder belangrijke verwikkelingen in Algerie.

— De dictator *Farini* gaat voort met het nemen van maatregelen, ten aanzien van Parma en Modena, alsof het vraagstuk der Hertogdommen was geregeld en Koning *Victor Emmanuel* zich onvoorwaardelijk voor de inlijving had verklaard. Hij heeft het sardinische statuut van kracht verklaard voor Modena, en nu laatstelijk ook voor Parma, op grond, dat, ten gevolge van het volks-besluit en de decreten der Nationale Vergadering, het hertogdom moet worden beschouwd als een integrerend deel van Sardinie. Voorts heeft hij het modenesche strafwetboek afgeschaft, op grond, dat het een aantal bepalingen bevat, die strijdig zijn met de tegenwoordige beschaving en *de wijsbegeerte van het regt*, en dat wetboek vervangen door het sardinische wetboek van strafregt.

De generaal *Garribaldi* heeft den 14den, terugkeerende van Ferrara naar zijn hoofdkwartier te Modena, de verdedigings- werken en strijdkrachten te Bologna in oogenschouw genomen en schijnt maar zeer matig tevreden te zijn geweest over den toestand, in welken hij het leger van den generaal *Mezzacappo*, zoo wat wapening, als kleeding en instructie aangaat, heeft gevonden. Men heeft den generaal doen opmerken, dat de toestand der geldmiddelen zeer ongunstig is, waarop hij de volksleiders te Bologna onder het oog heeft gebragt, dat hij, die geen geld heeft, moet bukken, en vermits zij niet willen bukken, zij geld moeten vinden. *Garribaldi* heeft daarbij gevoegd, dat het er niet meer om te doen is om *vrijwilligers* te hebben, maar dat er behoefte bestaat aan een *leger*, 't welk, goed gevoed, behoorlijk betaald, gekleed en geoefend, zal kunnen uitrukken en dienst doen.

Bij geruchte word in Bologna gesproken van het voornemen van den kollonel *Cipriani* om zijn ontslag te nemen als gouverneur van Romagna en de Legatien. De heer *Cipriani*, die herhaaldelijk op de meest openhartige wijze voor de zijne sympathie jegens Frankrijk is uitgekomen, zou thans zeer ter neder geslagen zijn, ter zake van de officiële verklaring, betreffende Italie, welke in den franschen *Moniteur* van den 9den dezer is bekend gemaakt.

PARIJS, 23 September.

Prinses *Clotilde* is gisteren uit Zwitserland teruggekomen, vergezeld door de echtgenoot van den zee-kapitein *Laroncière le Nourry*.

— De beurs was heden willig, en algemeen werd verzekerd, dat de italiaansche aangelegenheden nog voor het einde van deze maand zouden zijn geregeld. — De baron *Alphonse von Rothschildt* is naar Biaritz vertrokken, van waar hij zich naar Madrid zal begeven, waarschijnlijk om te onderhandelen over eene nieuwe spaansche leening.

— Aan het ministerie van Marine zijn depeches ontvangen van den admiraal *Rigault de Genouilly*, de dagteekening voerende van den 18den Julij. Destijds was het tractaat tusschen den Keizer van Annam en Frankrijk nog niet geteekend. De onderhandelingen werden echter zoo veel mogelijk bespoedigd. De voornaamste bepalingen van het tractaat zijn: vrijheid der christelijke Godsdienst in Cochin-China; — bevoegdheid om op gunstige voorwaarden handel te drijven in de havens van Annam; — afstand aan Frankrijk van de stad Saïgon en haar grondgebied; — erkenning der regten van Frankrijk op Turanné. — Het tractaat wordt weldra verwacht om hier te worden geratificeerd.

— Het dagblad *la Patrie* verzekert, dat de Aartshertog *Maximiliaan* zal worden benoemd tot gouverneur van Venetie en waarschijnlijk met eene buitengewone volmagt zal worden belast en verder dat een Congres, onder het voorzitterschap van Koning *Leopold*, te Brussel zal vergaderen. De inhoud eener depeche, heden middag uit Biaritz ontvangen, zou aanleiding hebben gegeven tot deze half-officiële mededeeling. Van goederhand wordt echter verzekerd, dat het voorzitterschap niet zal worden bekleed door den Koning der Belgen, vermits het geen diplomatiek gebruik is, dat een Souverein optreedt als president van een Congres, zamengesteld uit gemagtigden van verschillende mogendheden.

LONDEN, 22 September.

Heden zijn te Liverpool tijdingen uit Nieuw-York van den 10den dezer aangebragt. Een der met deze gelegenheid ontvangen dagbladen van die stad, hetwelk meermalen mededeelingen van het gouvernement der Ver.-Staten behelst, zegt in een berigt uit Washington, omtrent het bezetten van het eiland San Juan, het volgende:

„De generaal *Harvey* heeft troepen naar San Juan gezonden om de blanke ingezetenen tegen de woeste inboorlingen te beschermen, die zich zelfs aan moordenarijen schuldig maakten. In dergelijken maatregel is niets vijandigs ten aanzien van het britsche gouvernement gelegen. De naijver van den britschen gouverneur *Douglas* is zonder reden opgewekt. Het gouvernement alhier is niet beducht voor eene botsing met de britsche troepen of onderdanen. De tegenwoordige President *Buchanan* was staats-secretaris, toen onder het bestuur van den heer *Polk* over het grens-tractaat onderhandeld werd, en is dus geheel en al bekend met die zaak. — Men behoeft er niet aan te twijfelen, of de kwestie zal in der minne vereffend worden, nademaal de President volkomen met onze regten bekend moet zijn en niets meer zal vorderen. De zaak zal ongetwijfeld het onderwerp eener onderhandeling tusschen de twee Regeringen worden. Het gouvernement houdt zich met hare overweging bezig, en de generaal *Harvey* zal instructien ontvangen om met veel omzigtigheid te werk te gaan, tot dat het gouvernement tot een bepaald besluit gekomen zal zijn."

Niettegenstaande deze mededeeling, is men hier nog niet gerust omtrent den verderen loop van dit onverwachts opgerezen geschil. Het ministeriële avondblad, hetwelk dezer dagen eene minnelijke en gemakkelijke vereffening voorspelde, betoogt heden, naar aanleiding van de bewoordingen van het tractaat van 1846, op welks toepassing het thans zou aankomen, dat het geschil geenszins van een eenvoudigen aard is, en doet opmerken, dat de opgaaf, alsof de generaal *Harvey* het eiland slechts bezet zou hebben om de blanken tegen de geweldenarijen der Indianen te beschermen, weinig strookt met de verklaring van dien bevelhebber zelven, volgens welke bij het eiland in naam van het gouvernement der Ver.-Staten bezet zou hebben, om er de souvereiniteit van dat gouvernement te doen gelden, nademaal niemand anders daarop regt heeft. Intusschen verklaart het genoemde blad ook, dat niet alleen de generaal *Harvey* door zijne Regering gelast is om met omzigtigheid te werk te gaan, maar dat ook de britsche gouverneur van Vancouvers-eiland, de heer *Douglas*, de britsche officieren, die naar San Juan gezonden zijn, heeft voorgeschreven om de regten en de waardigheid der Kroon te handhaven, maar niets te verrigten, waardoor de betrekkingen tusschen de twee mogendheden verbitterd zouden kunnen worden.

— Naar aanleiding van het jongste betoog van den parijschen *Constitutionnel* over de zaken van Italie, ontwikkelt de *Times* bij herhaling de meening, dat het italiaansche vraagstuk nu ontaard is in eene worsteling tusschen de Italianen en den franschen Keizer, met uitsluiting van Oostenrijk, hetwelk, volgens dat blad, nu geene kans meer heeft om zijn verloren gezag in Italie te herwinnen. De *Times* meent, dat de Keizer de Midden-Staten van dat land onder het bestuur van een franschen Prins gebragt wenscht te zien; maar dat de Italianen teregt zich daartegen verzetten, als wel beseffende, dat hun land dan een wingewest van Frankrijk, en dus van de italiaansche onafhankelijkheid geene spraak meer zou wezen. Zoodanigen droevigen uitslag kunnen de Italianen zelven, volgens het genoemde blad, verhinderen, indien zij slechts nog eenige maanden volharden bij hunne aangenomen ferme houding.

De ministeriële *M. Post* beschouwt steeds eene vereeniging der italiaansche hertogdommen met Sardinie als den meest wenschelijken uitslag van de bestaande verwikkelingen; maar verklaart, dat, indien die vereeniging niet mogt kunnen plaats hebben, de hertogdommen een afzonderlijk koningrijk onder het bestuur van een der jongere Prinsen van het Huis van Savoye moeten uitmaken. Daardoor zou het bezwaar van sommigen tegen eene al te groote uitbreiding van Sardinie vervallen. De zaak der uitgeweken Vorsten is, volgens het genoemde orgaan van lord *Palmerston*, onherstelbaar verloren.

— Kapitein *M' Clintock*, die in het vorige jaar, op verzoek van mevrouw *Franklin*, met het schroefstoomjagt *Fox* eene nieuwe reis naar de noordpoolstreken heeft ondernomen, ten einde nasporingen te doen naar het lot van *Franklins* schepen en togtgenooten, is gisteren hier te lande teruggekomen. Het doel van die onderneming is bereikt. Te Point-Victory, op de noordwestelijke kust van King-Williams-eiland, heeft men een geschreven berigt gevonden, gedagteekend 25 April 1848 en onderteekend door de kapiteinen *Crozier* en *Fitzjames*, waaruit blijkt, dat hunne schepen *Erebus* en *Terror* den 22sten April 1848 verlaten waren, in het ijs, vijf mijlen ten noord-noordwesten, en dat de nog in leven zijnde manschappen, ten getale van 105, onder bevel van kapitein *Crozier*, naar de Groote-Vischrivier getrokken waren. Sir *John Franklin* was den 11den Junij 1847 gestorven.

Op de westelijke kust van King-Williams-eiland zijn vele zeer belangrijke overblijfsels van de ongelukkige reizigers gevonden, en andere heeft kapitein *M'Clintock* van de Eskimo's gekregen, die hem tevens hebben onderrigt, dat een der schepen, nadat zij verlaten waren, door het ijs verbrijzeld en vervolgens gezonken is, en dat het andere aan strand is gedreven, waar het lang gebleven en voor hen een bijna onuitputtelijke voorraadschuur van kostbare goederen geweest is. — Na de belangrijke ontdekking van het voormelde berigt, zijn de onderzoekingen naar den kant van de Groote-Visch-rivier, over een afstand van 800 mijlen langs de kust, voortgezet, terwijl de *Fox* in Brentfort-baai bleef overwinteren.

Het geschreven berigt van de kapiteins *Crozier* en *Fitsjames* is gevonden in eene tinnen doos, die geplaatst was op den top van eene met steenen opgebouwde hoogte. Uit hetzelve is o. a. gebleken, dat de *Erebus* en *Terror* hunnen eersten winter op Beechy-eiland zijn gebleven, na Wellington-kanaal tot 77° n. br. te zijn opgevaren, en daarna langs de westkust van Cornwallis-eiland zijn teruggekeerd. Den 12den September 1846 zijn zij op 70° 05′ n. b. en 98° 23′ w. l. in het ijs bezet geraakt. Bij de gemelde steenhoogte lagen eene menigte kleedingstukken en eene groote hoeveelheid provisien van allerhande soort. — Op 69° 09′ n. b. en 99° 27′ w. l. werd eene groote boot gevonden, die waarschijnlijk gediend had bij den togt naar de Vischrivier, en bij den terugkeer naar de schepen verlaten was. In die boot lagen twee geraamten van menschen, eene menigte kleedingstukken, vijf zakhorologien, verscheidene zilveren lepels en vorken en eenige kerk-boeken. Twee geladene dubbele geweren stonden nog tegen den rand der boot, zoo als zij elf jaren geleden daar geplaatst waren. Ook was daar nog eene aanzienlijke hoeveelheid kruid en lood, chocolade, thee, meel, enz.

Bij de mededeeling dezer merkwaardige ontdekkingen merkt een onzer bladen aan, dat de volhardende nasporingen, die tot dezelve geleid hebben, weder het bewijs opleveren, dat degenen, die zich hier aan de dienst van hun land toewijden, niet aan hun lot worden overgelaten.

— De beurs was heden iets flaauwer. De 3 pc. gecons. 95⅝ à ¾.

'sGRAVENHAGE, 23 September.

Z. M. de Koning heeft den lt. kollonel *C. Yske* pensioen verleend, met den rang van kollonel.

Z. M. heeft benoemd, bij den staf der infanterie, tot majoor *A. C. F. Eijmael*, bij het 1ste reg. tot kapitein *G. J. Engelen*; bij het 3de reg. tot majoor *H. G. Granpré Molière*; bij het 6de reg. tot lt. kollonel *C. A. T. Vogel*, tot majoor *K. W. C. Reichman*, en heeft op non-activiteit gesteld, tot dat omtrent hem nader zal zijn beschikt, den majoor *A. H. Adam*.

'SGRAVENHAGE, 24 September.

Bij de beraadslaging in de bijeenkomst van de Eerste Kamer van gisteren over het adres van antwoord op 's Konings aanspraak, heeft de heer *v. Eisinga* voorgesteld om, bij § 2 te gewagen van de bij de Grondwet gewaarborgde vrijheden. Daartegen is aangevoerd, dat deze vrijheden begrepen waren onder de wettige vrijheden, van welke in de aanspraak is gewaagd, en alzoo is dit voorstel met 18 tegen 12 stemmen afgewezen. Deze laatste waren van de heeren *F. v. d. Putte*, *v. Dam*, *v. Rijckevorsel*, *Loopuit*, *v. Wessem*, *v. Eisinga*, *v. B. Vollenhoven*, *Hartsen*, *v. A. v. Pallandt*, *T. v. Amerongen*, *v. Sasse v. Ysselt* en *de Vos van Steenwijk*.

Op § 6 heeft de heer *v. B. Vollenhoven* een amendement voorgesteld, volgens 't welk deze zinsnede aldus zou moeten luiden: „Bij den min gunstigen toestand, in welken scheepsbouw en reederijen zich bij voortduring bevinden, was het ons aangenaam te vernemen, dat handel en nijverheid den invloed der nadeelige omstandigheden niet zoo zeer ondervonden, als te vreezen was."

Dit voorstel is door den heer *v. Rijckevorsel* ondersteund.

De minister van Financien heeft te dien aanzien doen opmerken, dat het antwoord op deze wijze geene volledige weerklank zoude zijn van de aanspraak, en heeft verklaard, dat de Regering, naar de uitkomsten der statistiek in de zes eerste maanden van 1859, zich aangenaam bedrogen heeft gevonden, ten aanzien van de bezorgdheid voor den invloed der buitenlandsche omstandigheden; dat in dat tijdperk al de voortbrengselen der nationale nijverheid en van den landbouw in veel grootere hoeveelheden zijn uitgevoerd, dan in de vorige jaren, en dat dit inzonderheid met de geraffineerde suiker het geval is geweest.

Het voorstel is met 18 tegen 12 stemmen verworpen, maar de commissie heeft genoegen genomen met de verandering van het woord *scheepvaart* in *scheepsbouw*, en alzoo is de § goedgekeurd.

Ten aanzien van § 9 heeft de heer *F. v. d. Putte* zijn leedwezen betuigd, dat bij deze zinsnede niet waren gevoegd de woorden: „Waaraan een krachtig en waakzaam bestuur ten steun moge verstrekken." De heer *v. Dam* heeft dienaangaande doen opmerken; dat men, hulde doende aan de bedoelingen van den spreker, zich niet kan ontveinzen, dat er eene dusgenaamde koloniale oppositie aanwezig is, die, bij de liefde voor Java en de Javanen, niet altijd door zuivere liefde voor het vaderland en voor de kolonien geleid wordt, en dat de Kamer alzoo de § zoodanig als die is voorgesteld, behoort aan te nemen. Ook de minister van Kolonien heeft gemeend, dat het antwoord in dit opzigt aan de aanspraak beantwoordt, en de verklaring behelst, dat men vertrouwen stelt in het leger, en in het nemen van *krachtige* maatregelen, ter versterking onzer weerbaarheid in dat oord.

Van de zijde der commissie is aangemerkt, dat de toevoeging aanleiding zou hebben kunnen geven tot het denkbeeld, als of men twijfelde, dat er een zoodanig bestuur in de kolonien aanwezig was, en daarop is de § zonder stemming aangenomen.

Met betrekking tot § 9, nopens de afschaffing van de slavernij in de W. Indien, heeft de heer *v. B. Vollenhoven* aangemerkt, dat de in het antwoord der Kamer voorkomende woorden *de meest levendige belangstelling* hem te sterk gekleurd toeschenen, en te zeer afwijkende van den inhoud der aanspraak, in welke zelfs van geene belangstelling is gewaagd. De heer *Jordens* heeft dit bestreden. De heer *v. Vollenhoven* heeft daarop verklaard, dat ook hij belang stelt in de afschaffing der slavernij, maar gelooft, dat het de roeping der Kamer niet is, om zich juist op dit punt zoo sterk te verklaren, en heeft alzoo voorgesteld, dat de Kamer zich zoude bepalen bij de verklaring, dat zij hare belangstelling aan deze aangelegenheid blijft schenken.

De heer *v. Eisinga* heeft begrepen, dat, zoo het adres te sterk gekleurd mogt voorkomen, de voorgestelde zinsnede als te koelzinnig moest worden beschouwd, en dat de Kamer ten minste van hare *levendige* belangstelling behoorde te doen blijken, omtrent eene afschaffing, die als eene heilige en christelijke verpligting moet worden aangemerkt.

De minister van Kolonien heeft te dien aanzien te kennen gegeven, dat in de aanspraak van geene belangstelling is gewaagd, omdat dit niet behoefde, en de toezegging van het aanbieden eener wet op deze zaak reeds van de belangstelling der Regering in de afschaffing der slavernij getuigde; — dat hij echter hierbij konde voegen, dat de Regering, bij de regeling van dit onderwerp, niet alleen het lot der slavenbevolking voor oogen houdt, maar ook het lot der kolonie en van hare ingezetenen, opdat de verklaring in de aanspraak bewaarheid worde, dat er in de West-Indien orde en rust blijven heerschen.

De commissie heeft zich vereenigd met de intrekking van het woord *de meeste;* de heer *v. B. Vollenhoven* heeft zijn voorstel ingetrokken, en alzoo is de § aangenomen, en vervolgens (gelijk gemeld is) met eenparigheid van stemmen geheel het adres, 't welk alsnu Z. M. door eene bezending der Kamer zal worden aangeboden.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden heeft Z. E. de minister van Financien, bij de voordragt der staatsbegrooting voor 1860, belangrijke mededeelingen gedaan, betreffende den toestand der geldmiddelen.

De minister heeft daarbij o. a. verklaard, dat, in weerwil van de offers, door de tijdsomstandigheden gevorderd, de beschikbare baten, naar alle waarschijnlijkheid, nog belangrijker zullen zijn, dan die, van welke hij bij het aanbieden der vorige begrooting mogt gewagen.

In afwachting van eene beslissing omtrent de te ondernemen groote werken, zullen, ten aanzien der belastingen, worden voorgedragen de onafgedane wet op het gedistilleerd, en een drietal wetten ter vervanging der fransche wetten op de grondbelasting, de reclames in zaken van directe belasting en de benoeming der collegien der zetters.

De som, die in *zes* jaren, als renteloos voorschot voor spoorwegen zou moeten worden verstrekt, wordt door Z. E. bepaald op *f* 28,520,000; de rente-waarborg, in het uiterste geval, op *f* 3,537,000. Voor deze uitgaven zullen in het begin van 't volgende jaar reeds voorhanden zijn 23 millioenen.

De kosten van de doorgraving van Holland-op-het-smalst worden geraamd op 18½ millioen, te verdeelen over 7 jaren.

Z. E. heeft verschillende berekeningen en opmerkingen medegedeeld tot betoog, dat de toekomst de middelen zal opleveren om, in deze behoeften te voorzien, zonder op eene verhooging van de o. i. baten te rekenen.

De begrooting van 1858 is gebragt op *f* 87,024,448; de uitgaaf zal bedragen *f* 84,705,696; de besparing alzoo *f* 2,318,752. De middelen hebben geleverd *f* 61,729,184; de bijdragen uit de kolonien *f* 30,200,000; het domeinfonds en de vroegere baten *f* 13,000,000. Het batig slot van de dienst zal alzoo *f* 20,223,487 beloopen.

De begrooting van het dienstjaar 1859 is opgevoerd tot *f* 99,361,490. Na aftrek van de buitengewone uitgaven, blijft daarvoor een eindcijfer van *f* 72,425,241.

Het eindcijfer der begrooting voor 1860 wordt voorgesteld als van *f* 73,333,358, Na aftrek van de sommen, welke, ten gevolge der vastgestelde wetten, daarop hebben moeten worden gebragt, is dit cijfer nog *f* 67,580 minder dan het gelijksoortig voor 1859, terwijl uit de koloniale bijdragen nog een millioen minder zal worden verlangd.

Z. E. heeft bij het slot zijner mededeeling doen opmerken, dat in tien jaren tijds een kapitaal van 122½ millioen beschikbaar is gesteld tot schulddelging.

De Vergadering heeft, na dat de voorzitter den minister had bedankt voor de mededeelingen, besloten om de stukken te doen drukken en ronddeelen.

De voorzitter heeft daarop het woord verleend aan den heer *v. Twist*, ter zake van het gebeurde te Bandjermasin. Vermits echter de minister van Kolonien door eene of andere omstandigheid is verhinderd geworden, zich ter Vergadering te laten vinden, heeft de heer *v. Twist* vooreerst daar van afgezien, ten ware de Vergadering mogt verlangen, dat hij zich dadelijk ten aanzien dezer aangelegenheid zoude verklaren. Op voorstel van den voorzitter is de behandeling dezer zaak uitgesteld tot een nader te bepalen dag.

De commissie voor het adres van antwoord op 's Konings aanspraak heeft verklaard, daarmede gereed te zijn. Het ontwerp is naar de Afdeelingen verzonden.

— Z. M. de Koning heeft heden de commissie van de Eerste-Kamer ontvangen, en dezelve geantwoord. „Ik ontvang met veel welgevallen van de Eerste-Kamer de betuiging van belangstelling in al wat 's lands welvaart kan bevorderen, en hare bereidverklaring om tot den bloei, de ontwikkeling en de veiligheid onzer o.-indische bezittingen medewerken. Ik verzoek u der Kamer mijnen dank over te brengen voor het geuite gevoelen."

— HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik* zijn heden naar Soestdijk vertrokken, alwaar zij tot dingsdag zullen verblijven, en dan de reis naar Luxemburg voortzetten.

HAARLEM, 24 September.

Alhier zijn de volgende telegrammen ontvangen:

Parijs, 23 Sept. De *Patrie* verzekert, dat de Aartshertog *Maximiliaan* gouverneur van Venetie zal worden, met uitgebreide volmagt, en dat in Brussel een Congres zal bijeenkomen, onder voorzitting van den Koning der Belgen. Tot dus verre schijnt dit een en ander nog nadere bevestiging te vereischen.

Petersburg, 23 Sept. Het dagblad van den Senaat bevat de keizerlijke verordening, betreffende de vereeniging van al de krediets-instellingen onder den minister van Financien, en de uitgifte van 5 pc. bankbiljetten ter vervanging van de thans bestaande, met eene uitloting, welke in 1861 een aanvang zal nemen, en die gedurende 37 jaren zal worden herhaald. De aan de Bank verstrekte gelden zullen, in stede van 3 pc., twee ten honderd geven. — De militaire diensttijd is bepaald bij het leger op 15, en bij de zeemagt op 14 jaren.

Parijs, 24 Sep. Koning *Leopold* heeft heden ochtend Biaritz verlaten, ten einde zich over Tarbes naar Marseille en van daar naar Genève te begeven.

Het koninklijke stoomjagt, 't welk Z. K. H. den *Prins van Oranje* den Rijn heeft opgevoerd, heeft bij de terugvaart een belangrijk lek bekomen en ligt te Mulheim, bij Keulen, aan den wal.

— De brigade-commandanten der Rijks-veldwacht zijn door Z. E. den minister van Justitie opmerkzaam gemaakt op hunne verpligting van zich te overtuigen van de geschiktheid hunner onderhebbenden in den wapenhandel, en om de minder ervarenen daarin te oefenen, zoo dikwerf de brigade bijeen komt.

— Bij eene tentoonstelling van voortbrengselen van wijnen ooft-bouw, dezer dagen aan den Rijn gehouden, hebben bevoegde beoordeelaars verklaard, dat de daarbij geleverde proeven van Steinberger-wijn van 1857 eene nooit te voren gekende voortreffelijkheid hadden bereikt.

— Dezer dagen zijn de statuten bekend gemaakt van eene nederlandsche maatschappij, de zoutwinning op het eiland St. Martin ten doel hebbende, en welke is goedgekeurd bij koninklijk besluit van 17 Junij dezes jaars. Het genoemde eiland is voor de helft eene nederlandsche bezitting en voor de wederhelft eene fransche. In beide gedeelten wordt zout gewonnen langs den natuurlijken weg, dat is, door verdamping van het zeewater, waardoor het gekristalliseerde zout op den bodem achterblijft. Sedert de laatste jaren is de opbrengst in het fransche gedeelte aanmerkelijk toegenomen door aanwending van de middelen, welke met het beste gevolg in het zuiden van Frankrijk worden toegepast, en het doel der maatschappij is om, onder het toezigt van fransche deskundigen, deze middelen ook meer en meer in toetepassing te brengen in het nederlandsche gedeelte, waar, onder anderen, een aanzienlijk zoutmeer is gelegen, achter de hoofdplaats Philipsburg. Eene door de nederlandsche Regering benoemde commissie heeft de ontwerpen, tot deze zaak behoorende, onderzocht, en verklaard, dat, ook voor Nederland de onderneming voordeelen kan opleveren. Men rekent, dat met de nieuw aanteleggen werken ten minste 50,000 tonnen zout zullen kunnen worden verkregen. De hoogleeraar *Mulder*, te Utrecht, heeft een gunstig oordeel uitgrbragt omtrent de wijze van ontginning. De directeuren der maatschappij in Europa zijn te Amsterdam gevestigd, en een directeur op het eiland zelf. Voorts is eene commissie in Europa benoemd, onder anderen, ook uit verscheidene achtbare nederlandsche ingezetenen bestaande, welke met de uitoefening van het toezigt is belast.

SCHEEPSTIJDINGEN.

Amsterdam, 24 September. Den 23sten dezer in **Texel** binnengekomen: *Johannes Albertus*, Londt, Banjoewangie; *Richard*, Both, Londen: *Emely*, Bird, Newcastle; *Reliance*, Reed, *Cassandria*, Hemming en *Mayor*, Atkinson, alle 3 van Sunderland; de stoomb. *Graaf van Rechteren*, Hull.

Uitgezeild: *Sunschine*, Watson, *Visscherij*, Schoonhoven, *Perceverance*, Cumming en de stoomb. *Diana* en *Aurora*, alle 5 naar Londen; *Shincliffe*, Coppertwaithe, Sunderland; de stoomb. *Burgem. Huidekoper*, Hull; *twee Gezusters*, de Jong, Jarmouth; *Elisabeth Catharina*, Heegaard, Drammen; *Maria Lehman*, Möller, Rotterdam. Wind w. - z.

Den 23sten dezer in **Helvoet** binnengekomen: *Trekvogel*, den Breems, Villanova; *Success*, Hall, Sunderland; de stoomb. *Feijenoord*, Londen; *Sleipner*, Rasmussen, Archangel.

Uitgezeild: de stoomb. *Levant*, Havre; *Prins van Oranje*, Duinkerken; *Maasstroom*, Hamburg. Wind z. w. - w.

Den 1sten dezer te Smirna binnengekomen: *Noord - Nederland*, Krol, Syra.

Den 18den dezer te Genua binnengekomen: *Tweelingzusters*, Carst, Amsterdam.

Den 13den dezer te Cadix binnengek.: *Henrika*, Strakholder, Genua.

Den 20sten dezer van Ramsgate uitgezeild: *Zaanstroom*, Visser, Amsterdam naar Rédon.

Den 20sten dezer van Plymouth uitgezeild: het ned. oorl. stoomschip HET LOO, luit. van Gogh, Texel naar Afrika en Oost-Indie.

Den 20sten dezer bij Falmouth aangekomen: *Jacob*, Borger, Amsterdam naar Batavia.

Den 20sten dezer te Torbay binnengekomen: *Jantje Wilkens*, Hotze, Rotterdam naar Messina.

Den 21sten dezer te Bristol binnengekomen: *Wierdina Hendrika*, Meesenbroek, Galatz.

Brouwershaven, 22 September. Het schip *Amalia*, kapt. Habbert, van Rotterdam naar Philadelphia, is met gebroken voormarszeil-raa en wegens storm alhier binnengeloopen.

Volgens brief van kapt. Jaski, voerende het schip *Cornelia*, van Sunderland naar King George Sound, was hij 18 Aug. in goeden staat zeilende op 15° n. b. en 27° w. l.

239ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

17de Lijst. N°. 2335, eene premie van *f* 3000.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

24 *September* 1859. 4½ *ure.*

	van	tot	gebl.
NEDERLAND.			
Thesaurie 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—
W. Schuld 2½ "	64 13/16	7/8	—
" . 3 "	78¼	—	—
" . 4 "	98¾	—	—
Amort. Sd. 3 "	95	—	—
Handl. Ms. 4½ "	127½	—	—
O. I. Leen. 4 "	—	—	—
Holl. Spw. . .	77½	—	—
Leening 4½ p	—	—	—
Rijn Spw. 4½ "	—	—	—
M. Weldd. 4 "	—	—	—
BELGIE.			
Cert. W. S. 2½ p	—	—	—
" *Rots.* 2½ "	—		—
FRANKRIJK.			
Certif. . . . . 3 p	—	—	—
SPANJE.			
Oblig. . . . . 1¾ p	34 1/16	3/16	34⅛
" . . . . 3 "	45⅜	—	—
" Bin. 3 "	43 7/16	⅝	43⅝
Am.-Schuld. .	11 3/16	—	—
Bew. Coup. . .	—	—	—
PORTUGAL.			
Oblig. . . . . 3 p	45	—	—
" 1856. 3 "	43½	—	—
" Uitgest. .	—	—	—
RUSLAND.			
Hope & C°. 5 p	104⅝	¾	—
" 5 "	102⅛	—	—
Certif. Obl. 5 "	—	—	—
" " 4 "	83½	—	—
" *Stglts* 4 "	83½	—	—
" N. 4 "	—	—	—
" 54. 5 "	92½	¾	—
" 55. 5 "	100½	¾	100⅝
" Hamb. 5 "	—	—	—
" Lond. 5 "		—	—
" " 4½ "	95⅞	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—
Cert. . 6 "	—	—	—
POLEN.			
Aand. 1835. *f*	156½	—	—
Oblig. . . . . 4 p	79 1/16	—	—
PRUISSEN.			
Oblig. . . . . 5 p	101⅞	—	
Aand. 54. 3½ "	—	—	—

	van	tot	gebl.
OOSTENRIJK.			
Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
" " 4 "	—	—	—
" Met. 5 "	57⅝	58	57 15/16
" r. Amst. 5 "	76	—	—
" Nat. 5 "	61 15/16	62 3/16	62⅛
" 54. 2½ "	30⅝	¾	30⅝
Wener Bank *f*	890	892	890
" . . "	—	—	—
" 4 p	—	—	—
NAPELS.			
Cert. L. B 5 "	—	—	—
" *Rots.* 5 "	—	—	—
DENEMARKEN.			
Obl. Lond. 5 p	99	—	—
" 3 "	—	—	—
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	99⅝	—	—
39. 5 "	—	—	—
43. 5 "	—	—	—
52. 4½ "	91¼	—	—
SARDINIE.			
. . . . 5 p	—	—	—
PERU.			
Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
" Parijs. .	—	—	. .
ECUADOR.			
Obl. 1855. 1 p	15¼	—	—
VENEZUELA.			
Obl. 6 th. 3 p	27¼	⅝	—
" Uitg. 1 "	14½	⅝	—
GRENADA.			
Oblig. . . . . 3½ p	16 5/16	½	—
" Uitg. . .	5⅜	7/16	—
MEXICO.			
Oblig. . . . . 3 p	22 13/16	23	—
N.-AMERICA.			
Philad. *Hope f*	—	—	—
" Lt. B.	—	—	—
" *Rots.* 6 "	—	—	—
Am. Bankact.	—	—	—
Ill. Spw. Aand.	—	—	—
" Obl. C.B. 7 "	82	—	—
Louisiana 5 p	.	—	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825. 5 p	3⅝	—	—

Handelm. contant 127⅝. Russische spoorweg volgefourn. 223¼ à ½. Portugal 1859 43⅜. De 3 pc. Russen 65⅛. Galveston 54¾. — Beleening 3. Prolongatie 2½. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

IJ. de KOCK, *President.* — J. A. JOLLES, 2e. *Secretaris.*

De beurs was algemeen willig, vooral voor oostenrijksche en mexicaansche fondsen, met levendigen handel in beide; de verdere zuidamericaansche waren mede iets gunstiger gestemd.

Weenen, 24 September. De 5 pc. metall. 73.15.

Londen, 24 September. De 3 pc. gecons. resc. 95⅝.

Parijs, 24 September. De 3 pc. 69 fr. 55. Spanje 3 pc. 44¼.

*** VERGADERING van den Gemeenteraad van Haarlem, op *Woensdag* den 28sten September 1859, des namiddags ten 1 uur.

Herhalingscholen te Haarlem.

De plaatselijke School-Commissie brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de **LESSEN** voor den aanstaanden winter zullen aanvangen op Maandag den 3den October, en gegeven zullen worden: voor jongens van 15 jaar en daarboven in de Stadsschool B (Spaarne); voor jongens van minder dan 15 jaar in de Stadsschool C (Lange Bagijnestraat) en voor de meisjes in School A (Klein Heiligland); — dat de Scholen zullen geopend zijn voor de jongens viermaal 's weeks, te weten: des Maandags, Dingsdags, Donderdags en Vrijdags, 's avonds van 7 tot 8½ uur; en voor de meisjes tweemaal 's weeks, namelijk des Maandags en Donderdags, mede 's avonds van 7 tot 8½ uur.

Zij, die het herhalingsonderwijs wenschen te genieten, moeten zich daartoe aanmelden bij een der Onderwijzers van de Stadsscholen, en wel: de jongens van 15 jaar en daarboven bij den Onderwijzer *Weijerman;* de jongens beneden de 15 jaar bij den Onderwijzer *Moerbeek;* en de meisjes bij den Onderwijzer *Kragt.*

Bij de mededeeling van het vorenstaande meent de Commissie, op nieuw, aan de Ouders of Voogden van zoodanige Kinderen of Jonge Lieden, die door hunne dagelijksche bezigheden verhinderd worden het eens geleerde te onderhouden, een ernstige uitnoodiging te moeten rigten, om dezulken de herhalingschool vlijtig te doen bezoeken.

Aan ieder, die zoodanige Kinderen of Jonge Lieden bij zich in dienst heeft, of eenigen invloed uitoefend op hen of hunne Ouders, verzoekt de Commissie dien invloed aantewenden ter bevordering van een getrouw bezoek der herhalingscholen.

Haarlem, 13 *September* 1859.

De Commissie voornoemd,
N. J. A. TRAVAGLINO, President.
H. TEDING van BERKHOUT, Secretaris.

*** De Heeren HOPE & C°., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI, adverteren, dat in overeenstemming met hunne voorloopige kennisgeving, op den 20sten dezer, ten overstaan van den Notaris M. J. COMMELIN Jr. en Getuigen, ter aflossing zijn **uitgeloot** de navolgende **895** stuks, der onder hunne Administratie uitgegevene Certificaten van 5 pCts. *Russische Inscriptiën*, 4de **Serie**, betaalbaar in Zilver Roebels, te weten N°s.

12956	16892	18777	19514	7763	112	23034	17951
12495	17434	15969	23941	7705	6371	23235	17503
29250	17858	10781	27833	8720	8531	20648	11645
27569	18198	18039	27091	11243	8142	1673	10685
13581	17824	19966	29108	11238	6831	1773	6589
12246	13271	13888	29145	23553	6515	7161	3351
8839	14724	15579	10733	23282	11795	14931	1168
23452	6793	16511	12804	29058	12323	15947	24323
27084	6689	5986	14348	1683	17270	4837	17595
26721	8123	7279	7177	2111	18815	6320	17068
29404	8445	7594	6621	841	7200	7937	15008
16007	8915	8675	1997	933	9801	8093	24653
11377	5337	13488	19811	8902	2877	8824	12327
7819	3562	22726	22857	6061	2421	11376	1695
3156	2221	21353	22297	6885	5900	12152	2125
18906	7070	29411	27829	7148	379	18332	10545
21966	23149	28937	27896	10057	13260	18190	16199
24318	26189	28215	14379	13989	18174	20666	16629
3159	1164	26774	3068	14478	20135	20395	15294
2758	12359	27640	2434	15318	20111	20229	180
11369	15346	26397	16552	17288	20565	23191	676
10251	14243	24747	17506	19173	23542	24537	2052
13382	12948	23136	18285	18144	24440	29397	6819
15277	24426	2110	11002	20523	25998	609	7530
16575	25451	5089	11193	5896	26383	3537	4595
27529	24884	14167	10203	28346	27452	3476	10899
28223	23636	16032	124	29435	14102	9724	10555
28814	24886	5894	526	22421	14408	10316	9548
12008	25095	7516	1291	24756	16444	16437	13868
6306	24629	10521	2220	25022	20404	16036	11150
4927	24643	24645	5148	24197	20342	16216	11223
10674	17819	21639	15540	27411	3077	17789	11695
17357	17653	20828	20866	28653	3931	29160	12001
22325	18383	19427	19128	26720	19189	27633	15892
23458	15268	22641	21962	23098	25871	25001	18129
23617	11263	26745	21227	24595	25384	22577	5732
28060	7163	27828	23892	22854	25353	20946	5755
29253	5206	28557	23713	20868	29033	13713	5810
29202	5934	28762	26100	20166	1504	11817	7046
18890	4870	29093	25128	907	689	7444	7404
12693	20300	19912	25111	12778	4262	4449	8430
10223	1310	14238	27150	12182	28968	4832	9195
8384	4268	12577	479	12959	26865	370	11979
7078	1934	12458	1346	11544	19045	263	12298
5967	11392	8622	3181	10691	15072	925	14749
5901	15149	19091	4323	10173	16262	29239	20090
25796	12737	28910	19197	11697	16035	20532	21327
25464	16324	26948	10010	3080	9712	20138	22587
23454	18589	28017	11984	4717	26261	10190	23724
29094	18636	25976	11325	5011	26527	16708	23186
8129	28730	24024	13977	1481	26717	17574	26715
5415	26566	23783	7945	14357	25233	18923	26090
2559	25838	22456	8627	14203	2037	9090	26661
3712	24975	20220	8380	17065	1510	9522	27856
12004	5719	19544	20581	18069	2175	6955	25966
13019	7923	8882	24474	18844	2998	6475	15
10690	2945	8635	26451	20775	10718	6938	167
18849	29251	8741	29130	21187	11514	7954	27871
29080	27071	11480	2644	22397	12142	3269	28559
28335	17292	11911	1317	24141	16442	4617	9319
826	16005	12855	1961	24792	13512	5856	9596
11852	9627	12889	6865	27859	12101	2014	10233
5513	8104	1897	14739	4054	12281	1474	18915
5357	3195	356	8979	4539	14078	3278	9523
26357	7509	2005	26545	5039	16843	27777	10991
23451	10779	4400	20085	26662	9704	28268	3775
19828	15985	3519	21602	28649	4532	25870	3577
19198	27010	5829	15178	29258	4916	25901	1928
16513	12314	27141	14791	22441	4658	24664	2086
15017	23887	24712	16804	10048	5971	23075	6005
22465	27361	22276	12198	10730	6914	23970	7458
25538	28715	26042	10260	11375	3153	7301	29280
25820	6986	29230	26396	12704	645	5703	28377
28093	5639	73	27301	12455	817	6709	25853
10208	9482	1139	11906	12589	1595	11634	25332
6867	10470	5614	11141	13446	20035	11672	24124
191	16042	6640	7865	15589	21146	13954	23154
1747	15701	8672	8524	16984	23513	14485	23002
20934	17085	12467	3904	18998	22603	19412	23883
26454	6025	12299	3437	27991	23223	20563	21345
24025	6004	14499	18774	25837	25551	26020	19517
2805	18477	6792	12434	23618	25124	28468	17505
1644	25638	15658	535	1877	26065	1517	15128
883	12342	16421	117	2885	28744	987	13695
5151	1846	17998	10395	1452	13601	12346	10305
12381	8550	477	7461	6907	15078	12793	11646
12681	13197	1260	14662	9501	16173	8426	10022
11797	7584	2108	12479	11087	18049	8826	4521
2630	4972	2957	18840	12646	16237	16447	6854
2698	19504	6214	16677	18122	13949	17405	12917
27442	12933	8074	16777	19705	11934	18829	1770
22595	14527	11310	24908	19042	7657	18204	1882
22888	19263	13626	26547	22606	19736	18573	2126
6829	16400	15570	28484	22870	20023	20566	15469
6765	14921	18480	10929	24301	21604	26418	17364
12013	12247	27564	12003	26066	23175	26884	15808
14406	12703	24897	14501	27786	23194	26630	575
14447	11680	24310	16395	28822	27566	19758	699
16388	10323	22454	21605	25876	25344	21844	6151
19409	8794	26006	7733	25606	25648	24584	21229
3596	9983	15132	1394	25266	411	23019	26460
2178	6142	15422	1098	24780	2055	20221	26509
835	4476	16770	3064	22961	3422	25229	29161
23179	1975	3509	3004	23538	212	27513	23428
24211	1123	6108	5418	22970	6827	27762	686
26245	28055	8413	5426	28550	7484	10387	1514
23939	23772	4236	2550	17118	19081	8609	8891
22862	23995	13265	3811	16742	18052	812	8916
28533	23284	13101	7005	14362	26603	5425	26954
23852	23307	16697	3608	11422	24534	5286	27891
20549	27687	16791	5224	5962	24883	20687	9836
16089	27771	19285	5744	5676	23352	26321	

Wordende de houders dezer Certificaten uitgenoodigd, om dezelve voorzien van de onverschenen Coupons (die van 1/13 November eerstk., welke op de gewone wijze zal worden betaald, uitgezonderd), met het bewijs ter bekoming van nieuwe Coupons, gedurende de maand October, ten Kantore dezer Administratie, alwaar daartoe des Maandags, Dingsdag en Donderdags van 10 tot 1 ure zal worden gevaceerd, te doen inwisselen tegen Renversalen, en alzoo de Administratie in staat stellen, om de voor de ingetrokkene Certificaten te ligtene Origineele Bewijzen van Inschrijving, tijdig naar St. Petersburg ter incassering van het Kapitaal te kunnen opzenden; zullende het zuivere bedrag der daarvoor uit St. Petersburg overgemaakte Remisen na ontvangst derzelve worden uitbetaald, op denzelfden voet en wijze als bij de gewone halfjarige Interest-betaling plaats heeft, en waarvan nadere aankondiging zal worden gedaan.

Zullende de houders der uitgelote Cerficaten, die gemelde tijdige inlevering mogten hebben verzuimd, zich zelve te wijten hebben, dat het beloop der aflossing van Kapitaal, ten gevolge der Verordening der Russische Keizerlijke Commissie van Amortisatie eerst later aan hen zal kunnen worden uitbetaald, en wel met gemis van Renten, die met 1/13 November eerstkomende op de uitgetrokkene Nummers geheel ophouden.

Blijvende echter aan elken houder der uitgelotene Certificaten het vermogen, om gebruik te maken van de bepalingen vervat in Art. 10 van het Berigt van oprigting dezer Administratie, waartoe mede op gemelde dagen en uren zal worden gevaceerd.

Amsterdam, 21 *September* 1859.

*** *Dijkgraaf en Heemraden van den Polder van* NOOTDORP, brengen ter kennis van de Aandeelhouders in de Negotiatie, ten laste van genoemden Polder, dat op heden ten overstaan van den Notaris A. M. SCHAGEN VAN LEEUWEN, residerende te Delft, in tegenwoordigheid van een der Leden van de Firma OVERKLIFT EN C°., zijn **uitgeloot**, de **AANDEELEN** N°s. 9, 190 en 197, om tegen intrekking daarvan en der onverschenen Coupons, met bijbetaling der Intressen van 1° September dezes jaars, na 1° Januarij 1860, ten Kantore van de Heeren OVERKLIFT & C°., te worden afgelost.

Nootdorp, 19 *September* 1859.

NOTARIAAT.

Op een Notariëel Kantoor, in de Provincie Utrecht, wordt gevraagd: Een **JONGELING**, van goeden huize, P.G., ter opleiding voor het **Notaris-Ambt**, op billijke voorwaarden. Adres Lett. IJ, aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem. Brieven *franco*.

LANDBOUW.

Een jong gehuwd **MAN**, van goeden huize, met alle deelen der Landbouw bekend, zoowel als daarbij noodige Administratien, wenscht eene dergelijke Betrekking; de beste getuigschriften kunnen op verlangen bijgebragt worden. *Franco* Brieven worden verzocht onder Letts. A. A., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

Dienstbode gevraagd.

Een fatsoenlijk niet talrijk Gezin binnen Amsterdam, zoekt eene **DIENSTBODE**, van de Prot. Geloofsbelijdenis, uit *Noord-Holland*, *Gelderland* of *Overijssel*, als Meid alleen, die goed kan Koken en Werken, van stil en ingetogen gedrag, van goede aanbevelingen voorzien. Loon naar bekwaamheid. Adres *franco* Brieven onder Lett. A. B. C., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

*** Een **HEER**, omstreeks dertig jaren oud, bevoorregt met een niet onaanzienlijk vermogen, wenscht een wettig **Huwelijk** aan te gaan, met een Meisje of Weduwe van denzelfden leeftijd. — Daar hij niet in de gelegenheid is om met Dames in kennis te komen, verzoekt hij haar die daartoe inclineert, zich met *franco* Brieven te adresseren, onder Letter A., Post-Restant te Hellevoetsluis. — Op de stipste geheimhouding en de meest mogelijke discretie kan men staat maken.

*** BORSTAANDOENINGEN.

Verkoudheden, Zinkens, Heeschheid, Kinkhoest enz.

Uit onderzoekingen, die door de Geneesheeren der Parijsche Hospitalen gedaan zijn, blijkt, dat de **Stroop en Borstkoekjes** der **Arabische Nafé**, van G. DELANGRENIER, te Parijs, de beste Borstmiddelen zijn om bovengenoemde *Aandoeningen* te bestrijden. Deze middelen maken eene uitzondering op andere bereidingen voor de Borst, doordien zij noch *Opium* noch *Zuren* bevatten.

MAAGPIJNEN.

Maagontsteking, Ontsteking van Maag en Ingewanden, Overprikkeling.

De lijders aan Maagpijnen en geprikkelde Ingewanden zullen, in den door *Delangrenier* bereiden *Racahout*, eene voor de Maag geschikte Spijs vinden: door deszelfs *voedende* en opwekkende eigenschappen is dezelve bijzonder geschikt voor *Vrouwen*, *Minnen* en *Kinderen*; deze zelfstandigheid bewaart de Kinderen voor *Engelsche Ziekte* en andere aan dien leeftijd eigene ongesteldheden.

Deze bereidingen zijn de *eenige*, die door de Geneeskundige *Academie* en *Faculteit* van Parijs goedgekeurd zijn.

Ten einde zich voor de Belgische namaak te behoeden en overtuigd te zijn, dat dezelve uit de Fabriek van den Heer *Delangrenier te Parijs*, afkomstig zijn, moet men ich aan het *Hoofd-Depôt* voor Holland bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam, of de volgende Heeren Dépôt-Houders aanmelden, alwaar deze bereidingen *alléén* in Flesschen of Doosjes afgeleverd moeten worden, die met het *Cachet* van den Heer *Delangrenier* verzegeld zijn.

Alkmaar, *J. Schoon*; Amersfoort, *C. B. Kok*; Amsterdam, *H. H. Uloth*, Apotheker, op den Zeedijk; Arnhem, *F. Romeijn*; Bergen op Zoom, *J. J. Verlinden*; Breda, *A. P. Maassen*; Deventer, *Berghuis* en *van de Moer*; Dordrecht, *van Wageningen*; Doesburg, *D. Wilmerink*; Franeker, de Wed. *J. W. Bekker*; Gorcum, *M. van 't Sant*; Gouda, *J. A. P. P. van der Heyden*; 's Gravenhage, *J. M. van Renesse*, Apotheker; Haarlem, *Klinkert & Heynsius*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Krommenie, *H. van Vliet*; Leyden, *O. A. van Tricht*; Middelburg, *J. A. P. van Deynse*; Nijmegen, *J. H. Coenen*; Tholen, de Wed. *van Rijssel en Zn.*; Thiel, *A. J. Faassen*; Utrecht, *L. J. Grootendorst*, Apotheker; Vlaardingen, *J. M. Niedelstein Walter*; Zierikzee, *Ochtmans* en *de Bal*; Zutphen, *D. J. Muntendam*; Zwolle, de Wed. *J. S. Meulenhoff*.

THEE.

In onderstaande Dépôts zijn voortdurend verkrijgbaar alle soorten van **THEËN**, uit het Magazijn van:

VAN HOUWENINGE EN VISSER,

afgewogen in verzegelde Pakjes van 2½ N. ℔, 1 N. ℔, 5, 2½ en 1 Ons, waarop nummer en prijs van af **80 Cent** en hooger zijn vermeld.

PRIJS-COURANTEN zijn gratis verkrijgbaar.

Amsterdam, *P. Schoutendorp*, Haarlemmerdijk bij de Heerenmarkt TT. 417.
" *Th. Hasselenberg*, Kalverstraat E. 231.
" *H. Warmink*, Heerenstraat N°. 38.
" *H. E. Speelman*, Nieuwendijk, hoek Haringpakkerij L. 43.
" *H. J. Velthoen*, Utrechtschestraat, tusschen de Kerkstraat en Keizersgracht.
" *J. Mouris*, Rozengracht bij de Prinsengracht, D. D. 511.
Alkmaar, Wed. *G. Bakker*.
Alphen, *J. W. Nobbe*.
Amersfoort, *W. Hubers*.
Apeldoorn, *J. P. W. van Dijk*.
Arnhem, *P. W. Fontain*.
" *D. Jansen Gz.*, buiten de Velperbarrière.
Assen, *H. P. A. van Gorkum*.
Bergen op Zoom, *W. J. Trimbos*.
Bolsward, *H. Donker*.
Bommel, *S. M. Hogerzeil*.
Boskoop, *C. Verkade*.
Bodegraven, *H. Rollman*.
Breda, *J. J. Jamez*.
Brielle, *J. H. Mathol & C. P. Rozeboom*.
Brouwershaven, *G. Aling*.
Culenborg, *J. C. van Asch*.
Delft, de Erve Wed. *P. Fangman*.
Deventer, Dr. *D. Meylink*.
Dockum, Wed. *R. Rademaker*.
Doesburg, *A. T. Overmaat*.
Doetinchem, Wed. *G. Hassels*.
Dordrecht, *J. A. van der Ven*.
Edam, *P. Pronk*.
Elburg, *J. & H. Koning*.
Enkhuizen, *W. N. van der Veer*.
Franeker. *N. J. Kiers*.
Goes, *G. van den Hoek*.
Gouda, *W. B. van Straten*.
Grave, *W. Hansen*.
Groningen, *J. V. Huisinga*.
Haarlem, *B. H. Hoeksema*.
's Hage, *C. J. H. van Hove*, 15 Korte Houtstraat.
" *C. E. Nunnink van Hove*, hoek Papestraat en Oude Molstraat.
Harderwijk, Mej. *Arntzen*.
Harlingen, *K. Timmer*.
Helder, *W. J. Maalsteed*.
Heusden, Erve *G. Veerman*.
Hilversum, *F. W. Lammers*.
Hillegom, *P. Stijnman*.
Hoorn, *C. Schuit Jzn.*
Kampen, *Fels & Tjebbes*.
Krommenie, Wed. *T. Vaarmeijer*.
Leyden, *S. W. Wolvekamp*.
Leerdam, *G. M. Droogleever*.
Leeuwarden, Wed. *J. A. Compaan*.
" *T. Smeding*, Wirdommerdijk.
Maastricht, *S. van Engelshoven*.
Medemblik, *J. Drost*.
Meppel, *A. van Veen Jr.*
Middelburg, *J. A. Goethals*.
Nijkerk, *A. van der Vlier*.
Nijmegen, *J. W. Maurits*.
Nieuwediep, *W. C. M. van Bruggen*.
" Wed. *C. Metzelaar*.
Oudewater, *L. van de Wall*.
Purmerend, *C. de Wolff*.
Rotterdam, *A. Kuylenburg*, Oppert, Wijk 6 N°. 80.
" *C. de Haas*, Boeren-Vischmarkt.
" *G. H. F. de Haas*, Oostmolenstraat.
Rijp, *K. Hille*.
Schagen, *W. Hazeu*.
Schiedam, *D. Henkemans*.
Schoonhoven, Wed. *van den Burg*.
Sneek, *S. H. van Dorsen*.
Steenwijk, *K. Timmerman*.
Sliedrecht, *Js. Visser*.
" *K. Kalis*.
Terborg, *A. Huender*.
Texel, *P. C. Koning*.
Tiel, *J. W. Jager*.
Utrecht, *L. Wegerif*, Kromme Nieuwegracht.
Veendam, *J. A. Muntendam*.
Veenendaal, Erven *Boonzaijer*.
Venlo, Wed. *E. J. Mulder*.
Vlissingen, *Ch. Sutherland*.
Wageningen, *J. Meijer*.
Weesp, *D. Harberts*.
Willemstad, *A. P. Timmers*.
Workum, *M. J. Steensma*.
Woerden, *N. C. van der Kas*.
Wijk bij Duurstede, Wed. *C. Zorn*.
IJsselstein, *P. van Dorssen*.
Zaandam, *G. Traus*.
Zeist, *C. G. Adlung*.
Zierikzee, *Jb. Ochtman Johsz.*
Zutphen, *H. C. A. van Someren*.
Zwolle, *F. J. Nellenstein*.
En verder bekende Dépôts.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY. Verbazende genezing van gal- en leverziekte. De Heer *B.....*, te Leeuwarden, was sedert drie jaren lijdende aan zware hoofdpijnen, bedorven maag, leverziekte en zwakke zenuwen; hij raadpleegde onderscheidene bekwame geneesheeren, doch zijne ongesteldheid nam telkens toe. Eindelijk ziende dat de aangewende middelen allen vruchteloos waren, begon hij gebruik te maken van de *Pillen* van *Holloway*, en na dezelven gedurende weinig weken tijds genomen te hebben, werd hij volmaakt hersteld, en heeft sedert geen den minsten aanval van ziekte meer gevoeld.

Zijn op *franco* aanvragen, à contant te bekomen bij *P. M. van Renesse*, te 's Hage; bij *H. J. Giltay*, te Dordrecht; *J. Schoon*, te Alkmaar; de Heeren *Adama*, Apothekers Utrechtschestraat IJ., N°. 251 en Nieuwendijk L., N°. 78, als Depôthouders te Amsterdam; en bij *J. Straatman*, Hoofd-Depôt-houder, te 's Hertogenbosch; alsmede in *Holloway's* Etablissementen te Londen, 244 Strand, en te New-York, 80 Maiden Lane.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,85, *f* 20,50.
Potjes Zalf à „ 0,80, „ 1,85, „ 3,00, „ 7,05, „ 13,80, „ 20,50.

*** Bij den Uitgever J. J. WEEVERINGH, te *Haarlem*, is van de Pers gekomen, en in de meeste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

I. STAATSKREDIET EN PARTIKULIERKREDIET.

VIERTAL BRIEVEN

OVER DE

FINANCIËLE KWESTIËN VAN DEN DAG.

INHOUD:

DE OOSTENRIJKSCHE FONDSEN.

Algemeene Beschouwing. Staats-Begrooting. Het Bestuur der Geldmiddelen.

Staatskrediet en Partikulierkrediet.

Prijs *f* 2,75.

NB. Iedere brief blijft bij voortduring ook afzonderlijk verkrijgbaar.

De Heer Mr. J. T. BUIJS, heeft in de September-Aflevering van de Wetenschappelijke Bladen, eene zeer gunstige beoordeeling van de twee eerste dezer Brieven geleverd, waarin hij o. a. zegt: „Vraagt men ons of de beide brieven door de waarde van hunnen inhoud de groote belangstelling, waarmede zij ontvangen werden, inderdaad regtvaardigen, dan antwoorden wij volmondig ja; al is het

ook dat het gevoelen door den schrijver ontwikkeld van onze in menig opzigt afwijkt. Beide brochures verheffen zich verre, zeer verre boven het gros der vlugschriften over kwestiën van den dag, en behouden hare waarde, ook dan nog, wanneer de Oostenrijksche Fondsen zich sinds lang geheel hersteld zullen hebben, van de laatstelijk ondervondene schokken".

II. DE HANDELINGEN VAN SIR JAMES BROOKE OP BORNEO.

GETOETST AAN DE OFFICIELE BESCHEIDEN EN DE BESTAANDE TRAKTATEN,

DOOR

D. C. STEYN PARVÉ.

Prijs *f* 3,25.

Het lijdt geen twijfel of de verschijning van dit belangrijke werk des Heeren STEYN PARVÉ, die wegens de gewigtige betrekkingen, welke hij vroeger in onze Oost-Indische bezittingen bekleedde, zoo zeer met de plaatselijke gesteldheid aldaar bekend is, en die, thans in Engeland wonende, de officiële Engelsche bescheiden kon raadplegen, zal velen hoogst welkom zijn, vooral thans, nu het vraagstuk der kolonisatie van Borneo op groote schaal, weldra staat ondernomen te worden.

III. HET WATER. WAT HET IS, WAT HET DOET, EN WAARTOE HET DIENT.

DOOR

E. A. ROSSMÆSSLER.

VERTAALD DOOR

T. C. WINKLER.

Met zeven gelithographiëerde Platen en vele in den tekst gedrukte houtsnêe-figuren, in fraai in steen gegraveerd omslag. Prijs . . . . *f* 6,75.

Men leze omtrent dit voor alle beminnaren van de Natuurkunde zoo *hoogst* belangrijke werk, de gunstige beoordeelingen in de verschillende Tijdschriften. Slechts ééne stem is er over opgegaan en deze is dat *Rossmässler* zijne taak goed begrepen en uitgevoerd heeft en dat de Vertaling inderdaad als goed geslaagd mag worden beschouwd.

IV. DE BIJBEL, DE KORAN EN DE VEDA'S.

TAFEREEL VAN BRITSCH-INDIE EN VAN DEN OPSTAND DES INLANDSCHEN LEGERS ALDAAR.

DOOR

D. C. STEYN PARVÉ.

MET EENE VOORREDE VAN

Professor **P. J. VETH.**

Twee Deelen, met de Portretten van de Generaals HENRY HAVELOCK en Sir COLIN CAMPBELL, alsmede **eene uitvoerige Schetskaart van** Britsch-Indie.

Prijs *f* 8,40.

Wij durven dit werk **bijzonder aan alle Leesgezelschappen**, gerustelijk aanbevelen. En dat is niet alleen ons oordeel, maar bevoegde regters als Prof. A. KUENEN, en de Teekenen des Tijds, Mr. J. T. BUIJS, in de Wetenschappelijke Bladen, om van anderen in de verschillende recenserende Maandwerken niet te spreken, hebben zich zeer gunstig over dezen arbeid van den Heer STEYN PARVÉ uitgelaten; zij achten het een Boek te zijn van **blijvende waarde**, zoowel uit een Historisch oogpunt, als met opzigt tot de vele punten van gelijkheid die onze Oost-Indische bezittingen met Britsch-Indie hebben, niet tegenstaande de vele afwijkingen die daarin mogen bestaan.

V. EEN BANKBILJET VAN DUIZEND GULDENS.

Blijspel met Zang in twee Bedrijven, door

A. BUYSCH.

Bekroond door de Koninklijke Maatschappij van Letterkunde „het Nederlandsch Kunstverbond" te Antwerpen.

TWEEDE DRUK.

Met fraai geïllustreerd omslag. Prijs . . . *f* 0,75.

Nog altijd verdient dit zoo geestige Blijspel de opmerkzaamheid van alle Liefhebbers van Vaderlandsche Tooneelspeelkunst, en velen die vroeger of later de Heer *Judels* in de rol van **Doris** bewonderd hebben, zal het een nieuw genot zijn, het stuk nog eens over te lezen.

VI. A. S. RAREY, HET GEHEIM OM PAARDEN TE TEMMEN.

UIT HET ENGELSCH VERTAALD EN MET VELE AANTEEKENINGEN VERMEERDERD DOOR

D. C. STEYN PARVÉ.

Met gelithographieerd omslag. Prijs . . . *f* 1,25.

Kavallerie-Officieren, Pikeurs, Stalhouders, ieder die Paarden houdt of iets *met Paarden uitstaande heeft*, zal in dit Boekje een schat van bijzonderheden vinden aangeteekend wier kennis hem hoogst nuttig is niet alleen, maar die hem aangenaam zullen bezig houden, terwijl zij van grooten invloed zullen zijn op zijne behandeling van het Paard.

De aanteekeningen van den Heer STEYN PARVÉ, omtrent de Wedrennen in Engeland zijn mede hoogst interessant en menigeen kunstgreep die daarbij plaats heeft, wordt door den Schrijver aan het licht gebragt.

Bij denzelfden Uitgever is thans verkrijgbaar:

VII. DE LEERWIJZE VAN DEN AMERIKAANSCHE PAARDENTEMMER J. S. RAREY, om de wildste en weêrspannigste Paarden spoedig te bedwingen en africgten.

Vrij vertaald en bewerkt naar de Engelsch-Hoogduitsche uitgave door

L. P. WAPPERHANN.

Prijs *f* –,40.

*** Een fatsoenlijk **BURGERMEISJE**, P. G., kan dadelijk te *Amsterdam* geplaatst worden, om twee kleine Kinderen op te passen en er mede te wandelen, eenig Naaiwerk te verrigten en verder aan de Wasch te helpen, tegen genot van Kost, Inwoning, Bewassching en eenige geldelijke vergoeding. Brieven *franco* onder Letter A., bij den Boekverkooper JOHANNES MÜLLER, te Amsterdam.

MAGAZIJN VAN PIANO'S

van GEBR. ROOTHAAN, te Amsterdam

Singel over de Appelmarkt.

Wegens voorgenomen veranderingen in ons Magazijn, zullen wij hetzelve tot **veel verminderde Prijz**[…] **UITVERKOOPEN**, *van af heden tot einde October aanstaande.* — De voorhanden PIANO'S zijn uit de volgen[…] Fabrieken: *Pleyel*, *Preiss*, *Blanchet Fils*, *Gervex* en *Scholtus*, te Parijs; *Gebr. Niemann* en *Kuhling*, te Munst[…] *Carl Blädel*, te Stuttgart; *Heinen & C°.*, te Keulen; *Adam*, te Wezel en diverse gebruikte INSTRUMENTEN.

Nog zijn aanwezig uitmuntende **PIANO'S**, groot model, uit de Fabriek van HUNI & HUBERT, te Zurich […] uit de onlangs geheel afgebrande Fabriek van CARL SCHEEL, te Cassel.

☞ **De Verkoopen geschieden met guarantie als naar gewoonte.**

17 *Augustus* 1859.

LEES-INRIGTING

VOOR

Hollandsche, Fransche, Engelsche en Duitsche Roman-Litteratuur

VAN

C. VAN ASPEREN VAN DER VELDE.

In deze **Bibliotheek** worden de nieuwste en meest gezochte *Holl.*, *Fransche*, *Engelsche* en *Duitsche Lettervruchten* opgenomen, zoodat men voor den geringen prijs van **EEN GULDEN EN VIJFTIG CENTS per drie maanden**, de nieuwste Romans in genoemde *Vier Talen* ter lezing kan ontvangen.

Bij het naderend Leessaizoen wordt op nieuw de aandacht op deze **Lees-Inrigting** gevestigd, welke zich zoowel door groote verscheidenheid, als door overvloed van Lectuur aanbeveelt.

*** In eene *Grutterij* wordt verlangd, een **GRUTTERSKNECHT**, van de P. G., zijn werk goed verstaande. Adres *franco* Lett. Z., bij den Boekhandelaar W. BEETS, te Delft.

Maatschappij tot ZOUTWINNING,

OP HET EILAND St. MARTIN.

Directeuren der Maatschappij, hebben niets te voegen bij het uitmuntend en naar waarheid gesteld verslag in het *Handelsblad* van Dingsdag 13 dezer, dan alleen dat het nog benoodigde **KAPITAAL**, betrekkelijk zeer gering is, en dat inlichtingen zijn te bekomen en inschrijvingen kunnen gedaan worden, ten Kantore der Maatschappij, voorloopig gevestigd op de Keizersgracht bij de Spiegelstraat, X N°. 681.

Amsterdam, 17 *September* 1859.

*** Dankzeggende voor het vertrouwen, den Heer J. GERRITSEN, in leven Boekhandelaar in de Groote Houtstraat alhier, geschonken, beveelt den ondergeteekende, den Heer L. SLOTEMAKER Pz., als opvolger van den overledene aan, die door aankoop Eigenaar is geworden, en de **AFFAIRE LEES-INRIGTING, COURANTEN, ENZ.**, in al haren omvang zal voortzetten.

W. J. ELSENHORST,
namens de Erven van den Heer
J. GERRITSEN.

Mij refererende aan bovenstaande, zoo neem ik de vrijheid mij aan Begunstigers van mijnen voorganger aan te bevelen. Belovende door accurate en soliede Handel, mij dit vertrouwen waardig te zullen maken.

Haarlem, L. SLOTEMAKER Pz.
19 *September* 1859.

VERKOOPING

VAN EENE

HOFSTEDE EN BOUWLAND.

De Notaris Mr. H. DIJCKMEESTER, te Tiel, zal, op Donderdag den 29sten September 1859, des voormiddags om elf ure, ten huize van *J. W. Stam*, te Ochten,

PUBLIEK VERKOOPEN:

Onder OCHTEN.

N°. 1. Eene HOFSTEDE, bestaande in Huis, Erf, Tuin en Boomgaard, te zamen groot 1 Bunder, 92 Roeden, gelegen aan den Dijk, genaamd *de Ossenkop*, Kadaster Sectie D, N°. 585 en 586.

Te aanvaarden 1 November 1859.

Ingezet en verhoogd met 100 slagen tot *f* 3810,—.

N°. 2. Twee Bunders, 14 Roeden, 30 Ellen BOUWLAND, vroeger Weiland en Boomgaard, aldaar, in Sectie D, N°. 160, 161 en 162, mede genaamd *de Ossenkop*. In Huur bij *J. van den Berg*, te Ochten, tot over 1862, voor *f* 275 's jaars.

Ingezet en verhoogd met 70 slagen tot *f* 2690.—

N°. 3. De Massa der twee Perceelen.

Ingezet en verhoogd met 120 slagen tot *f* 6490.—

Verkooping te Castricum,

op Vrijdag, den 30sten September 1859.

C. J. G. DE BOOY, Notaris te Haarlem, zal ten dage voormeld, in openbare veiling brengen en, genoeg geldende, Verkoopen: **Een HUIS en ERVE**, met groote **TUIN**, geschikt tot *Zomer- en Winterverblijf*, genaamd ***VREDERUST***, gelegen aan den Straatweg van Alkmaar naar Haarlem, te Castricum, de grond groot 18 Roeden 60 Ellen, Sectie B. N°. 669 en 670; te aanvaarden 1 Mei 1860.

Veilconditiën ter visie ten Kantore van genoemden Notaris, aan de Oude Gracht, op den hoek van de Stoofsteeg, te Haarlem.

LEES HIER.

KAPITALEN MET VRUCHTGEBRUIK BEZWAARD, INGESCHREVEN OP EEN DER GROOTBOEKEN VAN DE NATIONALE SCHULD, OF OP VASTE GOEDEREN GEVESTIGD; ONVERDEELDE NALATENSCHAPPEN, NAAKTE EIGENDOMMEN, GRONDRENTEN, ENZ. worden aangekocht door de *Belgische Maatschappij van Algemeene Verzekeringen op het Leven*, enz., voor den hoogsten prijs.

Adres bij den Heer J. J. WEEVERINGH, haren Agent te Haarlem.

VERKOOPING VAN ÉÉNJARIG RIJSWAARDEN BANDHOUT.

C. TAATS, zal op Donderdag den 6den October 1859, des voormiddags om elf ure, in den *Engel*, te Hien, doen Verkoopen in Perceelen, het ÉÉNJARIG RIJSWAARDEN BANDHOUT, van:

6 Bunders, 50 Roeden, op den Middelwaard te Ochten.

14 Bunders, in den Rijswaard onder Hien. Alles staande wassende nabij de Rivier de Waal. Aanwijzing der Perceelen zal aan belanghebbenden geschieden.

ONDERWIJS IN DE GODSDIENST.

A. RUTGERS VAN DER LOEFF. Bijbelsch Cathechisatieboek voor huisselijk gebruik. Eene Handleiding voor Ouders en anderen, die zelve aan hunne Kinderen en Huisgenooten onderrigt in de Godsdienst wenschen te geven. 2e druk. Volksuitgave 484 pag. druks *f* 1,90. id. Best papier met 20 staalp. geb. in pracht b. *f* 5,60.

A. RUTGERS VAN DER LOEFF. Bijbelsch Lees- en Leerboekje voor jeugd. Kind. 64 pag. dr. *f* 0,20.

Handleiding bij het CATHECHISATIE-ONDERWIJS, voor Leerlingen en Onderwijzers. Onder goedk. en medew. van de Predik. der Ned. Herv. Gem. te Leyden opgesteld, ten gebruike bij de Leydsche vragboekjes, 1ste stukje Oude Testament *f* 0,45. — 2de stukje Nieuwe Testament *f* 0,65. — D. NOOTHOVEN VAN GOOR.

Leyden.

DU BARRY'S REVALENTA ARABICA

is een zacht, inwikkelend middel, dat alle irritatie tegengaat, in de vochten voorhanden scherpte en bederf verwijdert, de ingewanden versterkt en de noodige afzonderingskracht geeft, waardoor de sappen gezuiverd en het geheele ligchaam gezond wordt.

Maag- en onderbuikskwalen, koorts, zinkings, verstoppingen, maagkramp, maagpijn, hoest, aamborstigheid, diarrhaea, oprispingen, zuur, kolijk, zenuwziekten, stuipen, vloed, slijm, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeling, graveel, scheurbuik, klieren, tering, rheumatische aandoeningen, griep, misselijkheid en braking, en alle andere ziekten, die door abnormalen toestand der spijsverteringswerktuigen ontstaan, worden spoedig en zeker genezen door **Du Barry's Revalenta.**

Als voeding voor kleine Kinderen is ze ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding met melk. Ze verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Alle Moeders raden wij aan het REVALENTA-BOEKJE te lezen, dat ze om niet in het **Verkoophuis** krijgen kunnen.

Men lette er vooral op, dat iedere bus tot waarborg der echtheid door F. VON WINDHEIM & C°., VERKOOPHUIS, *geteekend is.*

De prijs der Revalenta is: 87½ Cts., *f* 2, *f* 3,50, *f* 8, *f* 16.

Amsterdam, Verkoophuis.	Leyden, *L. G. Dirks.*
Haarlem, *J. P. Karthaus.*	Medemblik, *K. H. Idema.*
„ Wed. *de Lange en van Et.*	Monnickendam, *K. Slot.*
Alkmaar, *J. Brongers Gz.*	Nieuwe-Diep, *T. Green.*
Beverwijk, *C. A. Kühler.*	Purmerend, *S. J. Veen.*
Delft, *J. T. Wagner.*	Schagen, *W. A. Hazeu.*
Enkhuizen, *G. Riemderhoff.*	Uitgeest, Wed. *J. Daas.*
's Hage, *Sack & C°.*	Zaandam, *K. Nieuwenhuis.*
Hoogwoud, *H. Storm.*	O. Zaandam, *H. A. Smit*, voor de Koog.
Hoorn, *P. J. Ruttenberg.*	
Koog a/d. Zaan, *H. de Jager.*	Zalt-Bommel, *A. G. Huyskes.*
Krommenie, Wed. *F. Vaarwelter.*	„ *J. G. Bender.*

en in de bekende Depôts in de andere Steden. (9/26 59.)

(*Zie verder het vervolg*).

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.

VERVOLG van de *Maandagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 26 September 1859.

Vijfentwintigjarige Huwelijksvereeniging:
GROENLO, 19 September 1859. J. H. HUYSKES en A. E. HUYSKES, geb. HUYSKES.

*** Ondertrouwd:
ALEXANDER ARTHUR ZENO THOMAE, *Oekonom*, en
ANNA MARIA AGNES ARIES.
BLUMENTHAL en CLEVE, 25 September 1859.

*** Getrouwd:
J. G. KAM, beroepen Pred. te *Piershil*, en
C. M. BROERS.
DREISCHOR, den 21sten September 1859.

*** Getrouwd:
W. L. C. HOOREMAN, van den *Helder*, en
M. J. B. DOORENBOS.
HOOFDPLAAT, 21 September 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
C. HULST en M. C. D. HAMELBERG.
OOSTERBLOKKER, 21 September 1859.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
J. W. RIKKERS en A. C. P. LOTZ.
HEERDE, 22 September 1859.

*** Getrouwd:
F. H. UMBGROVE en C. M. W. LULOFS.
ZUTPHEN, 22 September 1859.

*** Getrouwd:
J. DUFOUR en Jonkvrouwe G. C. M. J. C. BOSCH VAN ROSENTHAL.
VELP, 22 September 1859.

*** Getrouwd:
Jonkheer C. VAN BREUGEL en Jonkvrouwe C. A. C. R. A. VAN RAPPARD.
ARNHEM, den 22sten September 1859.

*** Getrouwd:
R. STUURMAN, Weduwnaar van *Antje Laarsen*, met E. M. GAUDELIUS.
AMSTERDAM, 22 September 1859.

*** Getrouwd:
H. H. G. VAN EVERDINGEN en C. KLEYN.
Huis DORTH, bij *Gorssel*, 22 September 1859.

*** Getrouwd:
Js. RIJNENBERG en A. C. F. BROUWER, van *Suriname*.
WIJHE, 23 September 1859.

*** Mijne geliefde Echtgenoote beviel heden van een' welgeschapen ZOON.
C. N. COHEN.
HAARLEM, 16 September 1859.

*** Bevallen van *twee* welgeschapen ZOONS *J. A. BAART DE LA FAILLE*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
J. VAN HETTINGA TROMP.
HOLWERT, 19 September 1859.

*** Bevallen van eene DOCHTER *HERMINA ALEXANDRINA HOOGEVEEN*, Echtgenoot van
L. W. C. KEUCHENIUS.
'sGRAVENHAGE, 19 September 1859.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. ROELOFFS-STAAL*.
GOUDA, 20 September 1859.
Eenige kennisgeving.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *MARIA JOHANNA VAN ROSSEM*, beviel heden ontijdig van eenen *dooden* ZOON.
A. C. VAN ROSSEM H. Wz.
ROTTERDAM, 20 September 1859.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eenen ZOON *Y. VAN BALEN BLANKEN — LANSER*.
BENNINGBROEK, 20 September 1859.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoot *SARA MARIA GOEVERNEUR*, voorspoedig van eene DOCHTER.
J. J. F. VALETON.
GRONINGEN, den 22sten September 1859.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *B. M. VAN LITH*, geliefde Echtgenoote van
A. VAN LITH Az.
UITGEEST, 22 September 1859.

*** Bevallen van een' ZOON *C. I. P. H. LANGEVELD*, geliefde Echtgenoote van
J. LEENHART AVIS.
OOSTZAAN, 22 September 1859.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON *SARA JOHANNA DOIJER*, Echtgenoote van
J. H. H. STROINK.
ZWOLLE, 23 September 1859.

*** Bevallen van eenen welgeschapenen ZOON *E. SMINK*, geliefde Echtgenoote van
C. J. WATSZES STILLE.
AMSTERDAM, 23 September 1859.

*** ZWOLLE, 18 September 1859. Heden overleed, na een langdurig en smartelijk lijden, Mejufvrouw DANIELLA WILLEMINA SCRIVERIUS, in den ouderdom van drie en zestig jaren.

*** Heden ontsliep zacht en kalm, na een langdurig maar geduldig lijden, mijn' dierbare Echtgenoot LEENDERT ANTONIJ SNOEK, in den ouderdom van 62 jaren en ruim 4 maanden, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 34 jaren, diep betreurd door mij en mijne Kinderen.
C. VAN DE KOPPEL, Wed. *L. A. Snoek*.
ALMKERK, 18 September 1859.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 66 jaren, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijne geliefde Echtgenoot KLAAS SMZ. VEEN, na eene genoegelijke Echtvereeniging van ruim 43 jaren.
AAGJE HOVENIER, Wed. *Klaas Smz. Veen*.
EDAM, 19 September 1859.
De Affaire zal op denzelfden voet worden voortgezet.

*** Na een langdurig en smartelijk lijden, overleed heden, mijne geliefde Echtgenoote JOHANNA HENRIETTE VAN SANDWIJK, in den nog jeugdigen leeftijd van dertig jaren. Wat ik en hare Familie in haar verliezen, kunnen slechts zij beseffen, die de overledene in al den rijkdom harer liefde gekend hebben. — De hope des zaligen wederziens trooste ons.
A. WILDSCHUT Az.
AMSTERDAM, 19 September 1859.

*** Heden, 20 September 1859, overleed te RIJNSHOEK, nabij *Utrecht*, in den ouderdom van ruim 31 jaren, de Heer JAN WILLEM VAN DER HOOP, in leven Commissionair in Effecten te *Rotterdam*.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed te *Leyden*, aan de Cholera, ons dierbaar Kind, Jonkheer WILLEM GERRIT HOVIJ, 1e Luitenant der Rijdende Artillerie, in den jeugdigen leeftijd van 25 jaren.
W. G. HOVIJ.
M. L. HOVIJ, geb. VAN ALPHEN.
'sGRAVENHAGE, 20 September 1859.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoote, de Heer J. VOLLENGA, in den ouderdom van 68 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen en zijne Voor-Kinderen.
P. J. BAST, Wed. *J. Vollenga*.
HOORN, 21 September 1859.

*** Na eene ongesteldheid van weinige dagen, overleed ten mijne huize, mijne waarde Broeder den Heer JACOBUS BUISSINK, in den ouderdom van 65 jaren en 7 maanden.
L. BUISSINK.
ALKMAAR, den 21sten September 1859.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van ons, van zijne Broeders en Zusters, van zijne Betrekkingen en Vrienden, onze, hartelijk geliefde oudste Zoon Jonkheer JOAN MELCHIOR DE BOSCH KEMPER, Student in de regten aan het Athenaeum Illustre alhier, in den ouderdom van ruim 21 jaren.
J. DE BOSCH KEMPER.
J. M. DE BOSCH KEMPER, WALKART.
AMSTERDAM, 21 September 1859.

*** Heden overleed mijn jongste Kindje JOHANNA HENDRIKA, bijna 18 maanden oud.
Wed. J. VAN DER HORST Wzn., TEN HONES.
ARNHEM, 22 September 1859.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Betrekkingen.

*** Den 19den September 1859, overleed te *Soestdijk*, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en verdere Betrekkingen, in den ouderdom van 44 jaren, mijn geliefde Echtgenoot A. C. HAMERSLAG.
Weduwe *Hamerslag*, geb. VAN ALPHEN.
'sGRAVENHAGE, 22 September 1859.

*** HAARLEM, 22 September 1859. Heden nacht omstreeks 12 ure overleed, tot bittere droefheid zijner ouders, in den ouderdom van bijna een jaar, WILLEM THEODOOR, veelbelovend jongste Kind van
C. J. G. DE BOOY
en A. J. DE BOOY, DE MOL VAN OTTERLOO.

*** Heden overleed, na een langdurig lijden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote GERHARDINA KAROLINA KOELENSMID, in den ouderdom van 36 jaren, na een 12jarig gelukkig Huwelijk. Met mijne vier nog overgeblevene Kinderen, waarvan de jongste slechts 15 maanden telt, staar ik mijne dierbare afgestorvene weenend na. Moge haar sterven voor haar gewin zijn, en zij in de eeuwige ruste zijn ingegaan.
W. J. SOBTERS.
IJSSELSTEIN, 23 September 1859.
Familie, Vrienden en Bekenden, gelieven deze algemeene als eene bijzondere kennisgeving aantenemen.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van den Heer *Aris Dirk van Asseldelft de Coningh*, betuigen zijne nagelatene Betrekkingen, hunnen opregten dank.
NIEUWER-AMSTEL, 23 September 1859.

*** Voor de vele bewijzen van belangstellenden deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenoote *Jansje Hulshoff*, betuig ik mijnen hartelijken dank.
J. WOLFF.
HAARLEM, 23 September 1859.

*** Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijne geliefde Echtgenote *Helena Christina de Breuk*, betuig ik, ook namens de Familie, mijnen innigen dank.
C. J. ARENDSEN.
HAARLEM, 24 September 1859.

*** De Dochter van een Duitsch Predikant, 35 jaren oud, het Hollandsch sprekende, in het Huishouden en wat er toe behoort ervaren, wenschte het **Bestuur** eener Huishouding op zich te nemen. Adres met *franco* Brieven, Letter M., aan den Boekverkooper L. DE FOUW, te Goes.

*** *Une Demoiselle de la Suisse Française, R. P. désire se placer au plustôt comme* **INSTITUTRICE**, *dans une famille respectable de ce pays. S'adresser par lettres affranchies sous l'initiale Z. à Mr. J. B. WOLTERS Libraire à Groningue.*

DIJK- EN POLDERBESTUREN IN NOORD-HOLLAND.

De ondergeteekende zou gaarne voor den 1sten October a. s., ontvangen eene opgave van de **NAMEN en LEDEN** van de *Dijk- en Polderbesturen of Waterschappen in Noord-Holland*, ten einde die te kunnen opnemen in de *Nieuwe Noord-Holl. Almanak voor* 1860. Heeren Secretarissen van bovengen. besturen, zullen mij zeer verpligten, mij die opgave toe te zenden, ten einde de Almanak zoo volledig mogelijk te maken. L. G. POST.

Purmerende, September 1859.

De ondergeteekende maakt bij deze het geëerde publiek bekend, dat bij hem verkrijgbaar zijn verschillende soorten van nieuw uitgevondene buitengewone **VERWARMINGS- en BEZUINIGINGSKAGCHELS**, die de volgende hoedanigheden bezitten:

a. Buitengewone verwarming der Vertrekken;
b. Belangrijke bezuiniging in het verbruik van Steenkolen;
c. Bijzondere inrigting tot verwarming der voeten enz., en
d. Onmogelijkheid van brand in de Schoorsteenen;
en waarvoor hem door Z. M. den Koning der Nederlanden octrooi is verleend.

De vele in verschillende plaatsen gedane Afleveringen, als ook aan Z. M. den Koning, aan Z. M. den Keizer aller Russen, enz., geven het beste bewijs van de deugd en goede hoedanigheid dezer nieuwe soort van Kagchels, zoodat hij vermeent zich in de gunst en recommandatie zijner Stad- en Landgenooten te kunnen aanbevelen, zoowel tot het leveren der bovengezegde Kagchelsoorten, als ook van andere gewone **KAGCHELS, CUISINIÈRES, HAARDEN, ENZ.**

Breda, **H. DE WIJS**,
Korte Brugstraat, A, N°. 392. Geoctrooijeerd door Z. M. den Koning der Nederlanden.

Uit de Hand te Koop:

Op een der beste standen te Leiden, eene ruimte in volle werking zijnde **FABRIEK** met daarnevens gelegen **WOONHUIS**, bevattende vier Beneden- en twee Bovenkamers, Kelder, Zolders enz.; te aanvaarden den 1sten November aanstaande. Nadere inlichtingen zijn, op *franco* Brieven, te bekomen ten Kantore van den Notaris J. P. W. SCHERMER, te Leyden.

*** UIT DE HAND TE KOOP: Een zeer riant en in de gezondste streek van Gelderland gelegen **BUITENTJE**, groot ½ Bunder, vrij van overstrooming, waarop een hecht, sterk en voor weinige jaren gebouwd Heerenhuis, bevattende 6 Kamers, Keuken en verdere Gemakken, benevens ruime Stalling, Bergplaatsen enz. Te bevragen met *franco* Brieven, onder Letters P. P., in den Kantoor-Winkel van L. HOLTKAMP, Beurssteeg E. 175, te Amsterdam.

Kagchel Verkooping,

IN HET LOKAAL N°. 74, in de WARMOESSTRAAT, **te HAARLEM.**

ENGESMET en SARLET, Makelaars, zullen Verkooping houden op Dingsdag den 11den en Dingsdag den 18den October 1859, van **KAGCHELS, HAARDEN, SPAAROVENS** en **MEUBELEN.**

Van heden af worden dagelijks Goederen aangenomen.

Verhuring van Bollengrond, te Lisse.

Op Woensdag den 12den October 1859, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Kastelein *J. P. Rotteveel*, in het Logement *de Witte Zwaan*, te Lisse, zal ten overstaan van den te Noordwijk residerenden Notaris Mr. C. C. v. D. SCHALK, worden overgegaan tot de Verhuring van eenige Percelen uitmuntende **BOLLENGROND**, gelegen op de Bloemisterij *Grootenhof*, te Lisse, zoo als die voor de Verhuring genummerd zullen zijn, en waarvan aanwijzing te bekomen is op de Hofstede zelve bij H. MEERBURG, en verdere inlichtingen bij den Notaris voornoemd te Noordwijk.

*** G. HONDIUS, Notaris te Wageningen, zal op Donderdagen 6 en 20 October 1859, 's avonds 6 uur precies, ten Huize van *V. Ingen* te Renkum, bij inzet, hooging en finale veiling, Verkoopen:

HUIS met TUIN te Renkum,

8 Roeden, 56 El, voor 2 jaar gebouwd, in het midden van het Dorp, geschikt tot Heerenwoning, ook tot allerlei Bedrijf; ingerigt ter bewoning in 2 gedeelten; het eene: 2 Voorkamers, Keuken, Kelder, Zolder, Bergplaats; het anderen: Kamer, Keuken, Winkelvertrek, Verwulfde Kelder, Droogzolder, ruim Achterhuis met Stalling. Te aanvaarden 1 Mei 1860. Informatien ten Kantore van den Notaris. Brieven *franco.*

*** TH. J. VAN CAMPEN, W. J. C. ADRIAAN VAN HASSELT en A. F. M. HOEFKENS, Makelaars, zullen op Maandag den 10den October 1859, des avonds na vijf ure, in het voormalig *Oude Zijds Heeren-Logement*, te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris J. W. ROELOFFS VALK, Verkoopen:

Het aller aangenaamst gelegen **ZOMER- EN WINTER-VERBLIJF**, met hecht, sterk, weldoortimmerd dubbel Heerenhuis en verdere Getimmerten, Open Plaats, wel aangelegden Tuin en Erve, staande en gelegen op den Overtoomschen Weg nabij de Limietpaal, Gemeente Nieuwer Amstel, Wijk 1, N°. 116, Kad. Sectie A, N°. 393 en 394, groot 9 Roeden, 90 Ellen.

Breeder bij Billetten omschreven.

Te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags, alsmede op den Verkoopdag van 1 tot 3 ure; mits vertoonende een toegangbillet bij gemelde Makelaars, als ook bij den Makelaar H. H. TENCKINK, te bekomen.

De bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën, zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags ter lezing liggen ten Kantore van den Notaris *J. W. Roeloffs Valk*, op den Overtoomschen Weg nabij de Limietpaal.

*** **OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,**
van de onderstaande **GOEDEREN**, *allen in bijzonderen goeden staat:*

1. Een dubbele BRANDERIJ, KOELBAK, PAKHUIS, met BOVENWONING en ERVE, staande en gelegen in de Elzensteeg en Westmolenstraat, te Schiedam, Wijk A, N°. 161 en 162, Kadaster Sectie C, N°. 293 en 294.

2. Een MOUTERIJ en ERVE, staande en gelegen in de voorschreven Elzensteeg, Wijk A, N°. 163, Kadaster Sectie C, N°. 295.

3. Een BRANDERIJ, KOELBAK en ERVE, staande en gelegen aan de Korte Haven en Elzensteeg, te Schiedam, Wijk A, N°. 145 en 164, Kadaster Sectie C, N°. 664.

4. Twee Zes-en-Twintigste AANDEELEN in den Steenen WIND-KORENMOLEN, genaamd: „*DE EENDRAGT*", staande en gelegen aan de Broërsvest, te Schiedam.

5. Twee Zes-en-Twintigste AANDEELEN in den Steenen WIND-KORENMOLEN, genaamd: „*DE BATAVIER*", staande en gelegen aan voornoemde Broërsvest. En

6. Een Zes-en-Twintigste AANDEEL in den Steenen WIND-KORENMOLEN, genaamd: „*DE WALVISCH*", staande en gelegen aan de Westvest, te Schiedam.

De Veiling en voorloopige toewijzing zullen geschieden op Vrijdag den 30sten September 1859, des voormiddags ten 11 ure, en de afslag en bepaalde toewijzing op Zaturdag den 8sten October 1859, des avonds ten 8 ure, beiden in het Gebouw „*Musis Sacrum*", aan de Lange Haven te Schiedam. Zijnde inmiddels aangaande de Koop-Voorwaarden, inlichtingen te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. K. A. POORTMAN, te Schiedam.

*** B. LANGERHUIZEN, E. ZWEERTS, P. J. A. SUNDORFF, J. B. PLAAT, H. J. VAN OGTROP, J. A. JOLLES JR., L. DE BULL, A. LANGERHUIZEN en G. FIKKERT Jz., Makelaars, zullen op Maandag 31 October 1859, *des middags ten twaalf ure*, in het voormalige *O. Z. Heeren-Logement*, ten overstaan van de Notarissen COMMELIN en AMYA ESSER, doen Verkoopen: N°. 1. De zeer aanzienlijke en uitmuntend aangelegde **HOFSTEDE** genaamd **SPAARNHOVE**, met hare extra kapitale Heerenhuizing, Stallingen, Tuinmanswoning, IJskelder en verdere betimmering, mitgaders groote Moes- en Broeituinen, zwaar opgaand Hout en verdere bepoting en beplanting, staande en gelegen nabij Haarlem, aan den Straatweg naar Alkmaar, Gemeenten Schoten c. a. en Velsen, groot volgens het Kadaster 40 Bunders, 51 Roeden, 78 Ellen. N°. 2. Een gunstig gelegen **BOEREN-HOFSTEDE**, met eene *als Zwitsersch Huis gebouwde* Huismenswoning, Stallingen, Hooiberg, Bosch en extra weltoegemaakte Hooi- en Weilanden, staande en gelegen in en achter het voorgaand Perceel en aan den Straatweg naar Alkmaar, Gemeente Schoten c. a., groot volgens het Kadaster 19 Bunders, 14 Roeden, 50 Ellen. N°. 3. Vier **WONINGEN** met eene Schuur, Moestuin, enz. in één Koop, aan den Straatweg voornoemd, belend de beide voorgaande Percelen, Gemeente als boven; te zamen groot 40 Roeden, 94 Ellen. N°. 4. Eene gunstig gelegen **BOEREN-HOFSTEDE**, met Huismanswoning, Stallingen, Hooihuis en extra weltoegemaakte Hooi- en Weilanden, belend de Hofstede *Spaarnhove*, nabij den gemelden Straatweg en het Voetpad naar de Santpoort, Gemeente als voren, groot volgens het Kadaster 23 Bunders, 70 Roeden, 10 Ellen. *Alle welke Perceelen, na afzonderlijk te zijn geveild, met elkander zullen worden in slag gelegd.* N°. 5. Een **BROODBAKKERS-WINKELHUIS** en Vijf afzonderlijk Verhuurd wordende **WONINGEN**, Moestuin en Erf, in één Koop, aan den Straatweg en Gemeente als voren en aan de Jan Gijsenvaart, te zamen groot 19 Roeden, 10 Ellen. En N°. 6. Eene welingerigte **BOEREN-HOFSTEDE**, met Huismanswoning, Stalling en weltoegemaakt Hooi- en Weiland, aan den Bloemendaalschen Straatweg en Jan Gijsenvaart, Gemeente Velsen, groot volgens Kadaster 2 Bunders, 30 Roeden, 40 Ellen. Breeder bij Billetten omschreven en te zien des Maandags, Woensdags en Zaturdags van 12 tot 4 ure, mits vertoonende voor N°. 1 een Toegangbillet, door een der bovenstaande Makelaars onderteekend, of wel door den Makelaar J. VAN DER VLUGT, te Haarlem. De Bewijzen van Eigendom en Veil-Conditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag, des voormiddags ter inzage liggen, ten Kantore van de Notarissen COMMELIN en AMYA ESSER, te Amsterdam en de Kopij der Veil-Conditiën bij den Notaris C. GERLINGS, te Haarlem.

Wegens Sterfgeval.

OPENBARE VERKOOPING, op Dingsdag 15 November 1859, des morgens ten elf ure, ten huize van *K. Roest*, Kastelein aan de Goudsche Sluis, onder Alphen, ingevolge Regterlijke Authorisatie, ten overstaan van den Notaris J. W. P. KLUIT, aldaar, van:

1°. Eene sedert jaren gevestigde en welbeklante TIMMERMANS- en MOLENMAKERS-AFFAIRE, staande de Huizinge en Loods, aan de Goudsche Sluis, onder Alphen. 2°. Vier nieuw gebouwde WOONHUIZEN en SCHUUR, aldaar. Beide te aanvaarden 1 Januarij 1860. En wegens verandering van Affaire. 3°. Een zeer wel en zindelijk onderhouden BURGER-WOONHUIS met ERVE en ruim BLEEKVELD, in het bestraate Dorp van Alphen; en 4°. Een voor weinige jaren gebeel nieuw gebouwd en ruim PAKHUIS, bijzonder ingerigt tot berging van Granen of Kaas, gunstig gelegen aan het Kanaal, in het Dorp Alphen.

N°. 3 en 4 kunnen dadelijk aanvaard worden, en zijn inmiddels **uit de hand te koop.**

*** Binnen weinige dagen zal eene belangrijke **brochure** het licht zien, getiteld:

DE ONTWAPENING VAN EUROPA,

NAAR HET FRANSCH VAN
EMILE DE GIRARDIN.

Motto. — „Zoolang men in Europa oorlogen zal voeren zullen het burgeroorlogen zijn." — „Bij de vrede zou ik er de Vorsten toegebragt hebben om niets op de been te houden dan hunne lijfwacht." De prijs is 85 Cent.
Napoleon I.
Werken van Napoleon III, Deel I.

*** Door den Boekhandelaar J. C. DE BUISONJÉ, te Nieuwediep, is heden uitgegeven:

MEMORANDUM
VOOR DEN
JEUGDIGEN ZEEOFFICIER.

DOOR
P. A. VAN REES,
Luitenant ter Zee 1e Klasse.
EN
P. M. Brutel de la Rivière,
Luitenant ter Zee 1e Klasse, Tit. Leeraar in de Wis-, Natuur- en Werktuigkunde aan het Konink. Instituut voor de Marine te *Willemsoord.*

Behalve 283 Figuren, tusschen 800 Bladzijden zeer compressen druk in 12mo, bevat dit Memorandum de navolgende Negen Kaartjes. Als: Vlaggenkaart, Kaart der Lichten van de Holl. Kust, Idem der Lichten in het Engelsch-Kanaal, Schetskaart der Zeegaten van de Monden der Schelde, Idem van het Brouwershavensche Zeegat, Idem van Texel, Idem van Goeree en de Maas, Marine Etablissement te Nieuwediep, en Marine Etablissement te Vlissingen.

Gebonden in Stempelband. Prijs *f* 8.75.

*** Bij GEBROEDERS BELINFANTE, te 's Gravenhage, ziet het licht:

INDIE GELIJK HET GEWORDEN IS EN NEDERLAND GELIJK HET DREIGT TE WORDEN.

DOOR
J. D. van Herwerden,
Oud-Resident op Java.
PRIJS 90 CENTS.

*** Door W. H. KIRBERGER, Rokin D 97, wordt heden uitgegeven:

LEVEN EN LIEVEN.

EEN VERHAAL DOOR **M. L. CHARLESWORTH.**
(*The ministry of Life.*)

Met Staalgravuren en gebonden in Prachtband. Prijs *f* 3,60.

Wat men van Bethlehem weet.

VERTELLINGEN van **J. R. MACDUFF,**
Schrijver van *Herinneringen aan Bethanie en Gennesareth.*
Gebonden in verg. linnen Band. Prijs *f* 1,75.

DE WONDEREN VAN DEN ZALIGMAKER.

16 Baxterplaatjes met bijschriften uit de Evangeliën, in Kokertje. Prijs 80 Cents.

Dit Bundeltje is gelijk aan de vroeger verschenen **Gelijkenissen. Eene Belooning. Nieuwe Belooning.**

DE VROUWEN DER HERVORMING.

GESCHETST door **ELIS. JOH. HASEBROEK.**
2 Deelen. Prijs in geïll. Omsl. *f* 3,80. In verg. linnen Banden *f* 4,25.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, en alom is te bekomen voor *f* 1,75.

MARIA HAEZEBROEK,

De Hedendaagsche Kookkunst,

OF DE WETENSCHAP OM
Lekker en Goedkoop te Eten en te Drinken.
VERRIJKT MET EEN ALPHABETISCH REGISTER DOOR
J. P. GROS,
Eerste Kok van wijlen Z. M. WILLEM I.
4de geheel omgewerkte en vermeerderde druk.

Eene Handleiding omtrent het Voorsnijden, en het Begienen der Tafel, als ook met eenige Tafel-Menus. Opgehelderd door Houtsnée-Figuren. Bijzonder aanbevelenswaardig is dit Boek ook door de menigte doelmatige Voorschriften, die het bevat, omtrent het *Inmaken van Groenten*, het *Inleggen* en *Konfijten* van *allerlei Vruchten*, enz., enz.

*** Door de ERVEN LOOSJES, te Haarlem, is uitgegeven:

HANDBOEK VOOR NOTARISSEN,

VOLGENS
DE NEDERLANDSCHE WETGEVING
DOOR
Mr. P. MABÉ Jr.
DERDE DRUK.
Door den Schrijver herzien en aangevuld.
ONDER MEDEWERKING VAN
Mr. G. DE VRIES Az.

Vier Deelen compleet. *f* 14,80

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.

Behoort bij de

HAARLEMSCHE COURANT

van 26 September 1859.

STATEN-GENERAAL.

's GRAVENHAGE, 24 September.

AANBIEDING DER BEGROOTINGSWETTEN VOOR 1860.

In de zitting der Tweede-Kamer van heden heeft Z. Exc. de minister van Financien de begrootingswetten voor 1860 aangeboden bij de volgende aanspraak:

MIJNE HEEREN!

Op nieuw wordt mij het voorregt geschonken, dat ik, bij de aanbieding der begrooting voor het volgend dienstjaar, van voorspoed in de geldmiddelen mag gewagen: dat ik wijzen mag op eenen staat van bloei, die vrijheid laat met onbekrompen hand te voorzien in de behoeften van onzen tijd.

Des te hooger mag dit voorregt worden geschat, naar mate de omstandigheden in den aanvang dezes jaars een minder gunstig aanzien hadden. Niet zonder reden wekte de oorlog, in het Zuiden van ons werelddeel gevoerd, groote vrees. Die vrees oefende al dadelijk invloed uit op den handel, en bragt eenigen stilstand in de prijzen, daling zelfs van een paar voorname voortbrengselen van onze kolonien te weeg. Zij dreigde dus nadeelige gevolgen te zullen hebben op eene hoogst aanzienlijke bron van 's rijks inkomsten. Zeer spoedig echter hernam de handel zijne bedrijvigheid; de prijzen herstelden zich. Terwijl de uitkomst van de dienst des vorigen jaars de verwachting overtrof, zal het loopend dienstjaar vermoedelijk ook nog een vrij aanmerkelijk overschot overlaten. De buitengewone offers, welke de tijdsomstandigheden in het afgeloopen voorjaar ook hier te lande vorderden, konden uit de voorhanden baten bestreden worden. Niettegenstaande die offers zal de geheele som der beschikbare baten, aan het einde van dit jaar, naar alle waarschijnlijkheid nog grooter zijn dan die, waarvan ik bij de aanbieding der vorige begrooting mogt gewagen.

Eer ik tot de nadere aanwijzing hiervan overga, zij het mij vergund het ontwerp der Regering, ten vorigen jare aan u voorgedragen, in herinnering te brengen en de veranderingen aan te wijzen, die het ondergaan heeft.

Ik geloof toch niets te veel te zeggen, wanneer ik beweer dat dit ontwerp op den voorgrond moet staan bij de algemeene beschouwing van den tegenwoordigen financieelen toestand en van de toekomst.

In dat plan waren begrepen, behalve de voorziening in de uitgaven voor de regeling van de zaken der Maatschappij van Weldadigheid, zoowel die voor de emancipatie der slaven, voor de spoorwegen, als eene wijziging in het stelsel der belastingen.

De eerstgenoemde zaak is tot stand gekomen: de uitgave is gedaan.

Evenzoo is het noodige tot stand gebragt ten aanzien van de emancipatie der slaven in de oost-indische bezittingen. De wet betreffende de opheffing der slavernij in de west-indische kolonien bleef onafgedaan. Zij zal op nieuw aan u worden voorgedragen. Wordt zij aangenomen, dan zal zij in 1860 eene uitgave vorderen van vijf millioen. De raming van de baten der koloniale geldmiddelen voor 1860 in de memorie van toelichting van het wets-ontwerp tot aanwijzing der middelen opgenomen, zal u het bewijs leveren, dat deze uitgaaf uit die baten kan gekweten worden.

In de twee andere voorname punten heeft het plan gewigtige wijzigingen ondergaan.

In de Memorie van Beantwoording op het voorloopig verslag omtrent den zuider-spoorweg, nog vóór den afloop van uwe vorige zitting ingediend, is breedvoerig aangetoond, dat de Regering eene aanmerkelijke uitbreiding van haar eerste ontwerp van dien weg noodig achtte. Tevens is daar herhaald, dat de Regering ook het gewigtig onderwerp van de verbetering der gemeenschapswegen tusschen onze voornaamste koopsteden en de zee zeer ter harte nam en dat zij deswege eene voordragt van wet wenschte te doen.

Een en ander zal zeer spoedig een onderwerp van uwe beraadslagingen uitmaken.

Wanneer echter daardoor aan vele en dringende wenschen wordt voldaan — wanneer de aanleg van den zeeuwschen spoorweg niet uitgesteld, de tweede overtogt over de rivieren te gelijk met den anderen ondernomen wordt, het onmisbare verband tusschen den hollandschen en de overige spoorwegen wordt verzekerd, — wanneer dus de geldelijke offers ten behoeve van het spoorwegnet, waarvan de Regering den aanleg wenschelijk keurde, zoo veel spoediger kunnen worden gevorderd dan zij eerst meende te moeten voorstellen — wanneer daarbij wordt voorgedragen om het zoo belangrijke werk der doorgraving van Holland op zijn smalst krachtig van staatswege te ondersteunen, dan zal het wel niet verwonderen, dat de Regering het nu raadzaam achtte niet *te gelijk* over te gaan tot eenige aanzienlijke vermindering van belastingen. Eerst moet het naar hare meening vaststaan, welke de omvang is van de verbindtenissen welke zoo wel terstond, als voor de toekomst worden aangegaan. Het stelsel om de noodzakelijkheid van de bijdragen der koloniale geldmiddelen niet dringender te maken, dient te worden vastgehouden; er behoort geen voedsel te worden gegeven aan het dwaalbegrip, alsof het welzijn en de behoeften der indische bezittingen worden opgeofferd aan de wenschen en behoeften van het moederland. Bovenal schijnt een en ander wenschelijk zoo lang het blijkt, dat algemeen vertrouwen nog niet de plaats heeft ingenomen van de ongerustheid, welke de staatkundige gebeurtenissen van dit jaar verwekten.

Hoe gaarne dus de Regering de regeling van het verband tusschen de belastingen van het Rijk en die der gemeenten thans op nieuw tot een onderwerp van uwe beraadslagingen had gemaakt, zij meende te moeten besluiten tot uitstel. Het plan, tot die regeling ontworpen, vorderde eene vrij aanzienlijke vermindering van 's Rijks inkomsten; het mag betwijfeld worden of eene regeling van het onderwerp zonder zoodanige vermindering, tot stand zou kunnen komen. En een voorstel, dat die strekking heeft, is nu ontijdig. Bovendien, wanneer de Staat op onbekrompen wijze voldoet aan de wenschen, ten aanzien van groote werken geuit door de besturen en ingezetenen van voorname gemeenten, welke eerst hulp van Staatswege verlangden voor hare geldmiddelen, is het niet onbillijk te achten, dat de Staat de zorg voor de toekomst van zijne eigene geldmiddelen op den voorgrond stelle.

Intusschen zal de noodzakelijkheid der verbetering van het belastingstelsel niet uit het oog worden verloren. De wet op den accijns van het binnenlandsch gedistilleerd, welke in uwe vorige zitting onafgedaan bleef, zal wederom worden voorgedragen. Onder anderen zal voorts een drietal wetten worden aangeboden betreffende de vervanging van de nog bestaande fransche verordeningen omtrent de grondbelasting, de reclames in zake van directe belastingen en de benoeming der collegien van zetters; alle voordragten, welke, even als die, welke in de vorige zitting door u zijn aangenomen, eene latere meer algemeene herziening van het belastingstelsel zullen kunnen bevorderen.

Het besluit der Regering tot voorloopig uitstel van evengenoemd vraagpunt, zal zooveel te eer gebillijkt moeten worden, wanneer men zijne aandacht vestigt op het bedrag der uitgaven en op dat der rentegarantien, hetwelk, naar het uitgebreider ontwerp omtrent de spoorwegen en andere groote werken gevormd, ten laste van de schatkist zal komen; en dat, wat de uitgaven voor ééns te doen betreft, nu over veel korter tijdsverloop verdeeld wordt, dan volgens het eerste plan der Regering het geval zijn zou.

De som der bijdragen, welke bij wijze van renteloos voorschot aan de onderscheidene spoorwegondernemingen naar het plan der Regering, in *zes* jaren tijds zou worden verstrekt, vermeerderd met de kosten van de voltooijing van het kanaal van Zuid-Beveland, voor den aanleg van den zeeuwschen spoorweg gevorderd, bedraagt ƒ 28,520,000.

De som der rentengarantie kan, in het uiterste geval tot een bedrag van ƒ 3,537,000 klimmen.

De uitgaven voor ééns, in het belang der spoorwegen te doen, verdeelen zich echter over meer dan één jaar. Een tijdperk van vijf of zes jaren zal voor den aanleg der verschillende werken gevorderd worden. En, terwijl van de straks door mij genoemde som reeds in den aanvang des volgenden jaars een bedrag van 23 millioenen in 's rijks schatkist aanwezig zal zijn, vond de Regering vrijheid, om tevens de hand te slaan aan een ander hoogst belangrijk werk, de doorgraving van Holland op zijn smalst; eene onderneming voor den handel en de scheepvaart van de hoofdstad van zoo groot gewigt.

De kosten van dat werk zijn geraamd op 18½ millioen, over 7 dienstjaren te verdeelen. De wijze waarop in het geheel dier uitgave voorzien zal kunnen worden, maakt nog een onderwerp van overweging uit. Maar zeker is het, dat zij *aanvankelijk* voor het deel, dat minstens in ieder geval ten laste van 's rijks schatkist zou moeten komen, uit de voorhanden baten bestreden zal kunnen worden. Eene eenvoudige berekening is toereikend om u het verschil tusschen het ontwerp, dat voorleden jaar werd voorgedragen en het tegenwoordige, in een enkel cijfer voor oogen te stellen. Voor die vergelijking kunnen de kosten voor de emancipatie der slaven buiten aanmerking worden gelaten, omdat zij in beide ontwerpen dezelfde zijn.

Ik meen die vergelijking het best te kunnen bewerkstelligen, wanneer ik de winstderving berekene, welke het gevolg zou zijn van het verleenen van ondersteuning in kapitaal, en zulks tegen 4 pct., welke rente anders door schulddelging uitgespaard zou kunnen worden.

Voor de spoorwegen werd verleden jaar aan deelneming en voorschotten, en met inbegrip van den zeeuwschen spoorweg (schoon die vier jaren later aangelegd zou zijn geworden) gerekend op eene ondersteuning in kapitaal van ƒ 26,600,000. De rente daarvan aan 4 pct. bedraagt ƒ 1,064,000.

De rentengarantie voor deze spoorwegen zou bedragen hebben ƒ 2,292,000.

Eindelijk werd een plan tot vermindering van belasting voorgedragen, ten gevolge waarvan 's rijks gewone inkomsten met ƒ 2,500,000 zouden verminderd zijn.

Deze drie sommen geven een totaal van ƒ 5,856,000.

Naar het tegenwoordig ontwerp zou, ten behoeve van de spoorweg-ondernemingen, beschikbaar worden gesteld een kapitaal van ƒ 28,520,000, waarvan de renten aë 4 pct. bedragen ƒ 1,140,800.

De rentengarantie kan klimmen tot een maximum van ƒ 3,537,000. Men stelle de winstderving voor de sommen, tot uitvoering van de doorgraving van Holland op zijn smalst gevorderd, voor zoover die ten laste der schatkist komt, op ƒ 600,000.

Deze drie sommen leveren een geheel op van ƒ 5,277,800, en dus, in ronde sommen, zes tonnen gouds minder dan naar het eerste ontwerp.

Het zal uwer aandacht niet ontgaan, dat deze cijfers niet aanwijzen het bedrag, waarmede de uitgaven zullen vermeerderen, of waarmede de begrooting zou behooren te worden verhoogd.

Voor zoo ver de kapitalen uit voorhanden baten betaald kunnen worden, zal van de bovenstaande renteberekening het cijfer der *winstderving* niet op de begrooting voorkomen. Slechts dan, wanneer het onder minder gunstige omstandigheden noodig werd bevonden, om de ingekochte of nog in te koopen schuld wederom door andere te vervangen, zouden ook de renten dier kapitalen een nieuwen lastpost kunnen uitmaken.

Ik geef voorts gaarne toe, dat op deze wijze van vergelijking eene gewigtige bedenking past. De voordeelen, welke uit de afschaffing van eene belasting als die op de brandstoffen voortvloeijen, komen daarbij niet in aanmerking; noch ook de gunstige invloed, dien de afschaffing van elke belasting op de opbrengst der overige middelen heeft.

Doch tegenover die bedenking staat de overweging van den gunstigen invloed, dien men van een behoorlijk ingerigt spoorwegnet mag te gemoet zien, en die voor het algemeen mag gerekend worden ruim op te wegen tegen de voordeelen van de afschaffing der evengenoemde belasting.

Behalve van de uitgaven, welke het gevolg zijn van de onderneming van publieke werken, moet ik ook nog melding maken van de noodzakelijkheid om te voorzien in de dringende behoefte aan verbetering der bewapening van het leger. Deze moet in overeenstemming worden gebragt met de eischen van onzen tijd. Eene vrij aanzienlijke uitgave over eenige jaren te verdeelen, wordt daarvoor gevorderd. Tegenover die uitgave moge in rekening worden gebragt, dat de loopende dienst eene vrij aanmerkelijke bate zal overlaten, daar toch reeds alleen van de buitengewone credieten voor het departement van Oorlog in den loop des jaars verleend, een niet onaanzienlijk bedrag ongebruikt zal blijven.

De baten, welke tot bestrijding van een een en ander kunnen worden bestemd, zijn de volgende:

Vooreerst het restant de bate van het jaar 1856	ƒ	48,612,70
die van het jaar 1857	„	58,420,82½
„ „ „ 1858	„	5,601,526,86½
van vroegere dienstjaren alzoo te zamen	ƒ	5,708,560,39
Het batig slot der koloniale dienst 1859, blijkens bijlage D, te stellen op ƒ 20,200,000, wordt, volgens het beginsel, in het vorig jaar aangenomen, gebragt onder de middelen van 1860. De begrooting voor 1860 sluit dienvolgens met eene beschikbare bate van....	„	17,347,865,14
te zamen alzoo	ƒ	23,056,425,53,

terwijl de overschotten van 1859, voor zoover over eene nog loopende dienst kan geoordeeld worden, op weinig minder dan ƒ 3,000,000 te schatten zijn.

Deze cijfers, M. H. geven mij gereede gelegenheid tot eenige opmerkingen.

Vooreerst: de baten, welke de koloniale geldmiddelen afwierpen, werden verkregen ten gevolge van de hooge prijzen der onderscheiden producten. Zij konden ten bate van het moederland worden bestemd, zonder in het minst te kort te doen aan de belangen van onze kostbare overzeesche bezittingen. De aanzienlijke verhooging der begrooting voor Oost-Indie toont in tegendeel aan, dat in de behoeften der bezittingen met mildheid is en wordt voorzien. Ik zou gevaar loopen van te veel van uwe aandacht te vergen, indien ik hier in het breede wilde ontvouwen, wat beter door mijn ambtgenoot voor de kolonien kan worden medegedeeld, slechts enkele punten mag ik herinneren. Behalve de aanzienlijke sommen welke besteed zijn tot herstel van het Indisch muntwezen, worden, tot verbetering en uitbreiding van onze verdedigingsmiddelen, millioenen schats jaarlijks meer dan vroeger aangewend. Het getal suppletietroepen, dat thans wordt uitgezonden, is veel grooter dan vroeger: de handgelden en gagementen zijn verhoogd. — Voor de dienst in Indie zijn hier te lande verscheidene stoomvaartuigen besteld. De emancipatie der slaven in Indie, het vervaardigen van eenen telegraafkabel, die Java met Singapore zal verbinden, de verhooging van den inkoopsprijs van de koffij, in verhouding tot de marktwaarde, de verhooging van den prijs van de indigo; — de aanzienlijke uitbreiding van de geneeskundige dienst, het oprigten van kustlichten; de uitgaven voor gymnasiaal en ander onderwijs, vooral ook de milde gift des Konings, die een zijner bezittingen ten geschenke gaf om de stichting van een invalidenhuis voor het Indische leger te vergemakkelijken — dit alles getuigt van de voortdurende zorg van den Koning en van zijne Regering voor het welzijn van Indie en voor de handhaving van het Nederl. gezag aldaar. Aan achterstelling der Indische belangen of aan hunne opoffering ten behoeve van het moederland kan en mag dus niet worden gedacht.

Eene tweede opmerking is deze: De som, die tot ondersteuning van groote werken zou worden verleend, naar het plan der Regering, is voor als nog niet geheel voorhanden. Zoo men alleen ziet op de gelukkige ondervinding van het laatste elftal jaren, en op de vooruitzigten, welke de koloniale dienst voor 1860 aanvankelijk oplevert, zou men al ligt geneigd zijn te besluiten, dat volgende dienstjaren het ontbrekende gereedelijk zullen opleveren. Doch de Regering mag de daar tegen over staande kans niet uit het oog verliezen. Bij de voordragt van de laatste amortisatiewetten, is telkens uitdrukkelijk herinnerd aan het stelsel, dat de wet van 3 Junij 1858 (Stbl. nº. 32) geacht moet worden te hebben gevestigd. Door die wet toch werd de oprigting van een zeker reservefonds afgekeurd, en is daartegen uitgegaan van de onderstelling, dat minder gunstige omstandigheden de weder uitgifte van schuld noodig zouden kunnen maken, in vervanging van de vroeger ingekochte, bijaldien dit noodig werd bevonden om aangevangen groote werken te voltooijen.

Maar dit stelsel brengt dan ook mede, dat inmiddels met schulddelging worde voortgegaan; ten einde noodeloos renteverlies te voorkomen, werd er besloten tot de uitvoering van al de werken, straks door mij genoemd, dan nog zou de opmerking gelden, dat de middelen der schatkist zeer ruim zijn, er is meer aan middelen aanwezig dan in twee jaren besteed zal kunnen worden. Men kan derhalve, zonder bezwaar, zich bij voortduur verzekeren van het voordeel, dat de inkoop van schuld al dadelijk aan de schatkist verschaft.

De *derde* opmerking betreft de meermalen besproken tegenwerping, ontleend aan het argument uit de wisselvalligheid der koloniale baten voortvloeijende.

Het zij mij vergund dien aangaande te herinneren, hetgeen ik daarover in het verledene jaar te kennen gaf.

Vooreerst meen ik dus te mogen wijzen op de som van hetgeen ook in dit jaar als uitgaven voor ééns, als uitgaven van meer tijdelijken en buitengewonen aard wordt verlangd. Zij is in bijlage C. voorgesteld, en bedraagt ongeveer ƒ 2,675,000. Ook zal ik geenszins over de juistheid en gepastheid der onderscheiding tusschen gewone en buitengewone uitgaven uitweiden, en wil ik gaarne erkennen, dat die onderscheiding voor meer dan ééne beschouwing vatbaar is. Zooals zij in de stukken dezer begrooting wordt voorgesteld, strekt zij alleen, — en zij heeft geen ander doel — om aanschouwelijk te maken, dat, zoo de nood het volstrekt eischt — de jaarlijksche begrooting spoedig voor vermindering vatbaar zou zijn.

Ten tweede vestig ik uwe aandacht op de bijlage A. waardoor het feit, dat de gewone staatsinkomsten jaarlijks toeneme, op nieuw krachtig wordt gestaafd. In het jaar 1858 was de opbrengst der belasting ƒ 2,200,000 in rond cijfer hooger dan die van het jaar 1857, en bijna ƒ 3,000,000 hooger dan in het jaar 1850, toen er nog geene belastingen waren afgeschaft. Rekent men, even als in 't vorig jaar is gedaan, daarbij de 5 millioen, waarmede het bedrag der belastingen sedert 1850 werd verminderd, dan verkrijgt men eene gemiddelde jaarlijksche progressie van ruim ƒ 900,000, jaars, of zoo men de afgeschafte belastingen buiten de rekening laat, eene wezenlijke toeneming van ƒ 360,000 's jaars. Dit feit wordt niet wederlegd door het verschijnsel, dat zich dit jaar voordoet, en 't welk geleid heeft, gelijk straks door mij zal worden opgegeven, tot het besluit om het eindcijfer der raming voor 1860 niet hooger te stellen dan voor 1859. Dat in dien vooruitgang tijdelijke stilstand kon plaats hebben, heb ik reeds vroeger doen opmerken. De omstandigheden, welke in het loopende jaar invloed oefenden, waren dan ook van tijdelijken aard. Ook was de vooruitgang in de jaren 1857 en 1858 bijzonder groot, verre overtreffende de gemiddelde progressie, en ten deele, het gevolg van bijzondere omstandigheden. De onderstelling, dat, gemiddeld over een langer tijdperk gerekend, de opbrengst jaarlijks met vijf a zes tonnen gouds toeneemt, wordt door het verschijnsel, dat zich nu voordoet, in geenen deele wederlegd.

In deze onderscheidene omstandigheden dus vindt men toereikende hulpmiddelen voor de toekomst. Zonder derhalve nog te gewagen van de voordeelen, welke het geleidelijk voortzetten van de amortisatie bij gunstigen finantieelen toestand kan opleveren, — zonder er nog op te wijzen, dat in bovenstaande berekeningen steeds is uitgegaan van de onderstelling, dat het maximum der rentengarantie *ten volle* uitbetaald zal moeten worden — zonder te herinneren, dat de ondersteuningen in kapitaal, aan de spoorwegondernemingen te schenken, renteloze voorschotten zijn, welke, indien die ondernemingen vruchtdragend worden, later in de schatkist kunnen terugkeeren, meen ik te mogen beweren, dat tot dekking van de lasten, welke uit het ontwerp der regering voortvloei-

jen, niet op verhooging van de bijdragen uit de Indische geldmiddelen behoeft gerekend te worden. Voor het evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven op de begrooting voor 1860 is bijna een millioen minder uit die geldmiddelen noodig dan voor 1859 bij het indienen der begrooting werd voorgesteld; er wordt voor 1860 niet ten volle 18 millioen aan koloniale bijdragen uitgetrokken, bij eene matige raming van de gewone staatsinkomsten. Maar zal in dit stelsel worden volhard, zal men de toekomst zonder gegronde bezorgdheid kunnen inzien, dan behoort men ook den wensch tot vermindering van belasting niet op den voorgrond te stellen.

Zoo men tot den aanleg van al de opgenoemde publieke werken besluit, is het volstrekt noodig eenig geduld dienaangaande te oefenen, en den verderen loop van de zaken zoowel in ons werelddeel als in onze overzeesche bezittingen, zonder angstvalligheid, maar toch met behoedzaamheid gade te slaan.

Thans kan ik overgaan tot de korte opgave van eenige bijzonderheden omtrent de begrooting voor 1860 zelve, in hare vergelijking met die van het loopende jaar; eenige nadere opgaven omtrent de dienst van 1858 mogen daarbij voorafgaan.

De restanten van de dienst der jaren 1856 en 1857 zijn reeds hierboven vermeld.

De begrooting van 1858, zoo als zij eerst was vastgesteld, en door verscheidene credietwetten later is verhoogd, bedroeg . . . . *f* 87,024,448,74

De uitgaven zullen waarschijnlijk niet hooger zijn dan . . . . „ 84,705,696,80

Er zal alzoo overblijven . . . *f* 2,318,751,94

De besparingen op de toegestane uitgaven, verdeelen zich als volgt over de verschillende hoofdstukken:

Hoofdstuk	II	*f*	32,527,46½
„	III	„	14,392,20½
„	IV	„	109,205,65
„	V	„	309,676,76½
„	VI	„	22,445,76½
„	VII	„	2,978,40½
„	VIII	„	89,104,46½
„	IX A	„	1,259,700,58
„	IX B	„	87,955,53½
„	X	„	378,849,34
„	XI	„	2,819,78
„	XII	„	9,095,98½
		f	2,318,751,94

van welke som dus *f* 1,059,051,36 verkregen is op de algemeene dienst, met uitzondering van de nationale schuld.

De middelen bragten in 1858 op:

Belastingen, domeinen en toevallige baten (gewone staatsinkomsten)	*f*	61,729,184,72½
Bijdragen uit de koloniale geldmiddelen.	„	30,200,000
Andere middelen (domeinfonds en batige sloten van vroegere jaren)	„	13,000,000
	f	104,929,184,72½

Het batig slot van die dienst zal alzoo bedragen min of meer *f* 20,223,487,92½, van welke bate reeds onderscheidene gedeelten zijn overgebragt op de dienst 1859 (wetten van 30 April, 15 Mei en 21 Junij 1859, St. Bl. n°. 24, 40, 41 en 71) ten bedrage gezamenlijk van *f* 14,621,961,06; na aftrek waarvan alzoo de straks reeds genoemde beschikbare bate van *f* 5,601,526,86½ te voorschijn treedt.

Het eindcijfer der begrooting voor het dienstjaar 1859 bedraagt thans *f* 99,364,490,43½.

De opbrengst der middelen over dat dienstjaar was op 1 September een millioen minder dan op 1 September 1858. Dit verschijnsel was te verwachten. Immers werd de nieuwe wet op het successieregt op 1 Julij ingevoerd. Bij die wet is verlenging van de termijnen van aangifte en betaling toegestaan; de opbrengst van het middel moet dus wel gedurende de eerste maanden na het in werking treden der wet, schijnbaar verminderen. Daarbij komt het toevallig verschijnsel, dat juist in de achtste maand van 1858 eene zeer buitengewone betaling van successieregt plaats vond, ten bedrage van bijna één millioen, hetgeen op de vergelijking over een tijdperk van acht maanden natuurlijk van grooten invloed moet zijn. Overigens heeft ook de daling van de waarden der effecten in dit voorjaar ongetwijfeld tot de mindere opbrengst van registratie- en successieregten bijgedragen. In de opbrengst der overige belastingen treft men geen noemenswaardig verschil over dit tijdperk aan.

Om het eindcijfer van de begrooting van 1859 regelmatig te kunnen vergelijken, met het cijfer, dat voor 1860 wordt voorgedragen, zal het noodig zijn in eenige bijzonderheden te treden.

De begrooting voor 1859 toch werd buitengewoon verhoogd met *f* 8,289,248,89 ter zake van de uitgaven, welke het defensiewezen in het voorjaar vorderde; met *f* 3,650,000 ten behoeve van de schikking met de Maatschappij van Weldadigheid, en met *f* 15,000,000 voor schulddelging.

Trekt men deze sommen af, om een juister vergelijkingscijfer te verkrijgen, dan blijft er over een eindcijfer van *f* 72,425,241,54½.

De begrooting voor 1860 daarentegen is in ontvang en in uitgaaf verhoogd met hetgeen krachtens de wet van 20 Augustus ll. (Staatsbl. n°. 93) wegens het loodswezen daarop moet worden uitgetrokken. Gij herinnert u, dat, ten gevolge dier wet, de kapitalen, die ten behoeve van de Algemeene Loodskas en van het Pensioenfonds der loodsen, op het Grootboek stonden, daarvan afgeschreven zijn. Het Hoofdstuk IX A is te dier zake verminderd met een rentebedrag van *f* 145,875; onder de middelen is opgenomen eene som van *f* 683,000 als opbrengst van het Loodswezen. Daarentegen is Hoofdstuk VIII met *f* 846,889 verhoogd wegens uitgaven vóór het Loodswezen. — Om dus juist te vergelijken met het eindcijfer der begrooting van uitgaven voor 1859, moet de definitive verhooging van uitgaaf voor het Loodswezen met *f* 701,014 van het eindcijfer van 1860 worden afgetrokken. Evenzeer moet, om hetzelfde doel te bereiken, buiten aanmerking blijven, hetgeen reeds nu voor 1860 op Hoofdstuk IX A is gebragt voor amortisatie, boven de som, die aanvankelijk op de begrooting voor 1859 daarvoor was gesteld, zijnde een bedrag van *f* 274,687,50.

Het eindcijfer van de begrooting voor 1860 is *f* 73,333,353,92½. Trekt men, ter vergelijking de zoo even genoemde bedragen af, dan bekomt men een cijfer van *f* 72,357,652,42½, en dus *f* 67,589,12 *minder* dan het bedrag der gelijksoortige uitgaven voor 1859 uitgetrokken. De beide begrootingen staan dus nagenoeg gelijk. Doch, vermits het bedrag aan renten te betalen met *f* 701,665,47½ is verminderd, zoo blijkt het, dat de uitgaven van hetgeen niet in betrekking staat tot de nationale schuld, tot een bedrag van ruim 6 tonnen gouds hooger zijn voorgedragen dan voor 1859.

Het zou het natuurlijk bestek van dit algemeen overzigt verre overschrijden, indien ik de oorzaken van deze verhooging tot in al hare bijzonderheden aan u wilde ontvouwen. Zij zijn ten deele van buitengewonen aard. Even als in het vorig jaar, meende de Regering de bestaande ruimte van geldmiddelen te mogen ten nutte maken om eenige noodzakelijke en hoogst nuttige zaken tot stand te brengen. Er worden dus b. v. aanvragen gedaan van fondsen tot voortzetting van de verbetering van de Landsgebouwen te 's Hage, en tot voortzetting van den aanbouw van gevangenissen; tot verdere voltooijing van het Entrepôt te Rotterdam, en tot eene aanzienlijke herstelling van het tot Entrepôt gebezigde Oost-Indische huis aldaar, tot verdere voltooijing van de noodige werken voor de maritime inrigtingen te Willemsoord, enz.

De vermeerdering der gewone uitgaven vindt haren grond vooral in de uitbreiding van uitgaaf voor het onderwijs, en in de noodzakelijkheid om eene kleine verhooging van soldij en vergrooting van de rations brood voor het krijgsvolk te lande te verleenen.

Daarentegen is de gelegenheid, om op andere onderdeelen van de dienst de uitgaven te verminderen, geenszins ongebruikt gelaten, en was het mogelijk, het cijfer der hoofdstukken II, III, XI, vooral dat van Hoofdst. V lager te stellen, dan het oorspronkelijk cijfer voor 1859 aangevraagd, voor het V^de^ Hoofdstuk alleen, ten bedrage van *f* 163,010,58.

Het onderzoek der begrootingen in de bijzonderheden zal u verder met de oorzaken der verschillende verhoogingen en verminderingen bekend maken. Vooral met opzigt tot de waterstaatswerken, is het oog gehouden op den omvang der uitgaven, welke voor andere groote werken worden voorgesteld, terwijl de buitengewone uitgaven, op hoofdstuk IX*b* voorkomende, voor een deel opgewogen werden door eene vermindering van ruim *f* 50,000 op andere onderdeelen der begrooting.

Ten aanzien van de wet op de middelen moet ik uwe aandacht op vier bijzonderheden vestigen:

1° Zij is vermeerderd met *f* 683,000 als vermoedelijke opbrengst van de loodsdienst, gelijk zoo even reeds werd opgemerkt.

2°. Bij het vaststellen van het eindcijfer der raming is niet de opbrengst van het dienstjaar 1858, maar die van het dienstjaar 1857 tot grondslag genomen. Schijnbaar is dit in strijd met hetgeen vroeger door mij werd gezegd ten aanzien van de toenemende opbrengst van de gewone staats-inkomsten. Maar in het wezen der zaak, doet de raming van een enkel jaar daartoe niets af. Toen de raming voor 1860 moest worden opgemaakt (op het tijdstip waarop nog slechts de uitkomst van het eerste halfjaar bekend was), heb ik gemeend, dat het beter ware met het oog op de tijdelijke omstandigheden en den invloed daarvan, elken schijn van zucht tot opdrijving te vermijden. Het kwam daarom verkieselijker voor, de wijze van berekening van vroegere jaren, die enkel op de gemiddelde uitkomsten van het verledene werd gebouwd, thans niet te laten varen. Er is dus geene noemenswaardige verandering in de raming gebragt, vergeleken met die voor het loopende jaar, dan voor zoo ver voortdurende vooruitgang met genoegzame zekerheid te wachten is, zoo als het geval is o. a. voor de grondbelasting, en voor zooveel de raming betreft van de opbrengst der accijnsen, waarop de vermindering, van de weglating der opcenten op het geslagt misschien te verwachten, in rekening is gebragt.

Des te eer kon eene matige raming worden aangenomen, omdat 3° ook daarbij toch minder noodig is uit de koloni[ale] geldmiddelen, dan in 1859 het geval was, om het evenw[igt] tusschen ontvangsten en uitgaven te verkrijgen.

In het vorige jaar werd eene vermindering van de gew[one] inkomsten voorgedragen. Dien ten gevolge was het nog no[o]dig de bijdrage uit het koloniaal batig slot, dienst 1858, [te] stellen op *f* 3,800,000. Thans zou daaruit niet meer noo[dig] zijn dan *f* 2,852,134,86, om de begrooting te doen sluiten, dus in rond cijfer, een millioen *minder*.

Immers de begrooting van uitgaven is in eindcijfer gebra[gt] op . . . . ; . . *f* 73,333,353,92[½]

De middelen, zonder het batig slot, worden geraamd op. . . . . „ 70,481,219,06

Verschil . . . *f* 2,852,134,86

In de *vierde* plaats moet ik nogmaals wijzen op de omstandi[g]heid, dat het vermoedelijk batig slot van de dienst 1860 ve[el] hooger dan vroeger is geraamd.

Dit is het gevolg van het beginsel om geene batige sloten v[an] de koloniale geldmiddelen in rekening te brengen, dan de we[r]kelijk verkregene. Terwijl vroeger het batig slot der koloni[ale] dienst van eenig jaar in zijn geheel vóór dat het bekend was, [aan] de staats-begrooting van het zelfde jaar werd toegewezen, is nu nog geene wettelijke aanwijzing van de bestemming va[n] het batig slot, dienst 1859 gedaan; de natuurlijke bestem[]ming, na de beslissing in het vorige jaar genomen, is nu [] begrooting voor 1860.

Het eindcijfer der uitgaven is gesteld op . . . . . *f* 73,333,353,92[½]
„ „ „ middelen is nu geraamd op „ 90,681,219,06

Gevende alzoo een vermoedelijk batig slot van *f* 17,347,865,14

Over de bestemming aan die baten toegedacht, nam i[k] straks de vrijheid de zienswijze der Regering te ontwikkelen terwijl ik, voor de verdere bijzonderheid, naar de toelichtin[g] tot de onderscheidene begrootings-wetten behoorende, ma[g] verwijzen.

Wat overigens betreft sommige mededeelingen en opgaven welke vroeger ter gelegenheid van de indiening der begroo[] ting plagten te worden gedaan, — ik meen mij ook nu van een[e] bloote herhaling van cijfers te mogen onthouden. Die cijfe[rs] zijn reeds vroeger ter algemeene kennis gebragt; hunne voor[]lezing heeft eene minder aanlokkelijke zijde.

Ten aanzien van het bedrag der door amortisatie verkre[]gen vermindering van den rentelast, zij het mij alleen ve[r]gund het cijfer te noemen, waarop die gekommen is seder[t] 1850. Tot schulddelging is in 10 jaren tijds nu beschikbaa[r] gesteld *f* 122,502,371.40½, waardoor eene renteverminderin[g] zal worden verkregen die berekend wordt op *f* 5,221,153.62½ behalve hetgeen nog door versterf van lijfrenten, teruggav[e] van borgtogten en uit anderen hoofde op hoofdst. IX*a* word[t] uitgewonnen. De afschrijving van het loodsfonds en van he[t] daaraan verbonden pensioenfonds, het is straks reeds aan[]gemerkt, is niet als eene vermindering van uitgaaf te be[]schouwen.

De cijfers, voorstellende den omvang en den loop der be[]weging van handel en scheepvaart, zijn, wat het verledene jaar betreft, in de Staatscourant van 2 Februarij jl., en di[e] wegens den invoer en uitvoer van eenige voorname handels[]artikelen gedurende het eerste halfjaar 1859, in de Staatscourant van 20 Augustus jl. opgenomen. Inzonderheid verdienen deze laatste daarom de aandacht, omdat zij getuigen van voortdurende levendigheid in de beweging des handels, maar vooral omdat zij aantoonen, dat de uitvoer van een aantal voortbrengselen van onzen landbouw en van onze fabriek-nijverheid, in het bijzonder die van *boter*, *granen*, *zaden*, *slagtvee*, *gedistilleerd*, *katoenen en wollen manufacturen*, *olie van plat en rond zaad* en *geraffineerde suiker* in grootere of mindere mate, van sommigen zelfs zeer aanmerkelijk is vooruitgegaan.

Ik vlei mij met de hoop M. H., dat het mij gelukt zal zijn u een beknopt maar duidelijk overzigt van den financiëlen toestand te geven, en vooral het verschil tusschen het huidige voorstel en dat, hetwelk in het vorige jaar aan u werd voorgelegd, in een helder daglicht te stellen. De grens waarvan ik in het vorige jaar sprak, die de regering gemeend had te moeten stellen ten aanzien van de uitvoering van groote werken, is overschreden moeten worden, er moet dus ook nu gehandeld worden in overeenstemming met hetgeen toen deswege werd gezegd.

Ook nu eindig ik mijne rede met den vurigen wensch, dat onze overwegingen mogen strekken ten voordeele van de belangen van 's lands geldmiddelen. Eene gepaste maar niet overdrevene zorg voor de toekomst zal, zoo ik vertrouw, bij onze beraadslagingen op den voorgrond staan. Zij mogen die tot een goed einde voeren. Wanneer de wetgevende magt alsdan van hare zijde gedaan zal hebben wat in haar vermogen is om eenen wensch te vervullen, die zoo bij uitstek tegenwoordig een schier algemeene, een nationale wensch mag worden genoemd, dan mag men hopen, dat de natie zelve ook hare kracht zal willen aanwenden tot verwezenlijking daarvan en vertrouwen, dat zij niet zal opzien tegen de lasten tot die verwezenlijking èn nu èn misschien ook later gevorderd.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.